

Univerzita Pardubice
Fakulta ekonomicko-správní

Orgány veřejné moci z pohledu trestního práva

Bakalářská práce

2023

Michaela Urbanová

Univerzita Pardubice
Fakulta ekonomicko-správní
Akademický rok: 2022/2023

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(projektu, uměleckého díla, uměleckého výkonu)

Jméno a příjmení: **Michaela Urbanová**
Osobní číslo: **E19090**
Studijní program: **B0488A050001 Hospodářská politika a veřejná správa**
Specializace: **Veřejná ekonomika a správa**
Téma práce: **Orgány veřejné moci z pohledu trestního práva**
Zadávající katedra: **Ústav správních a sociálních věd**

Zásady pro vypracování

Cílem práce je analyzovat základní pojmy související s výkonem veřejné správy (zejména pojmy orgán veřejné moci, úřední osoba a veřejný činitel) z pohledu trestního práva. V práci bude provedena deskripce těchto pojmů a trestných činů s nimi souvisejících. Součástí práce bude analýza judikatury Nejvyššího soudu související s definicemi těchto pojmů pro účely trestního práva. Na základě zjištěných poznatků bude provedena syntéza.

Osnova:

- Charakteristika pojmů, které souvisí s vykonáváním veřejné správy z pohledu trestního práva.
- Popis trestných činů ze strany veřejné správy.
- Popis trestných činů proti orgánům veřejné správy.
- Analýza judikatury Nejvyššího soudu.
- Analýza kauzy trestných činů proti pořádku ve věcech veřejných.

Rozsah pracovní zprávy: **35 stran**
Rozsah grafických prací:
Forma zpracování bakalářské práce: **tištěná/elektronická**

Seznam doporučené literatury:

HORIZINKOVÁ, E., NOVOTNÝ, V. *Organizace veřejné správy*. Praha: Policejní akademie České republiky, 2004. ISBN 80-7251-158-0.
JELÍNEK, J. *Trestní právo hmotné: obecná část, zvláštní část*. 5. aktualizované a doplněné vydání. Praha: Leges, 2016. Student. ISBN 978-80-7502-120-5.
JELÍNEK, J. *Trestní právo procesní*. 3., aktualiz. a dopl. vyd. Praha: Leges, 2013. Student. ISBN 978-80-87576-44-1.
KOPECKÝ, M. *Správní právo: obecná část*. Praha: C.H. Beck, 2019. Právnícké učebnice. ISBN 978-80-7400-727-9.
POMAHAČ, R., VIDLÁKOVÁ, O. *Veřejná správa*. Praha: C.H. Beck, 2002. Beckovy mezioborové učebnice. ISBN 80-7179-748-0.

Vedoucí bakalářské práce: **JUDr. Martin Šmíd, Ph.D.**
Ústav správních a sociálních věd

Datum zadání bakalářské práce: **1. září 2022**
Termín odevzdání bakalářské práce: **30. dubna 2023**

prof. Ing. Jan Stejskal, Ph.D. v.r.
děkan

L.S.

doc. Ing. Jan Černohorský, Ph.D. v.r.
vedoucí ústavu

V Pardubicích dne 1. září 2022

Prohlašuji:

Práci s názvem Orgány veřejné správy z pohledu trestního práva jsem vypracovala samostatně. Veškeré literární prameny a informace, které jsem v práci využila, jsou uvedeny v seznamu použité literatury.

Byla jsem seznámena s tím, že se na moji práci vztahují práva a povinnosti vyplývající ze zákona č. 121/2000 Sb., o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon), ve znění pozdějších předpisů, zejména se skutečností, že Univerzita Pardubice má právo na uzavření licenční smlouvy o užití této práce jako školního díla podle § 60 odst. 1 autorského zákona, a s tím, že pokud dojde k užití této práce mnou nebo bude poskytnuta licence o užití jinému subjektu, je Univerzita Pardubice oprávněna ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které na vytvoření díla vynaložila, a to podle okolností až do jejich skutečné výše.

Beru na vědomí, že v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších předpisů, a směrnicí Univerzity Pardubice č. 7/2019 Pravidla pro odevzdávání, zveřejňování a formální úpravu závěrečných prací, ve znění pozdějších dodatků, bude práce zveřejněna prostřednictvím Digitální knihovny Univerzity Pardubice.

V Pardubicích dne 25. 4. 2023

Michaela Urbanová v. r.

PODĚKOVÁNÍ

Tímto bych ráda poděkovala panu JUDr. Martinu Šmídovi, Ph.D., za cenné rady, ochotu a trpělivost při zpracování této bakalářské práce. Mé další díky patří rodině a přátelům, kteří při mne stáli a motivovali mne po celou dobu mého bakalářského studia.

ANOTACE

Cílem této bakalářské práce je analyzovat základní pojmy související s výkonem veřejné správy (zejména pojmy orgán veřejné moci, úřední osoba a veřejný činitel) z pohledu trestního práva. V první části práce je provedena deskripce těchto pojmů, dále vyjmenování a popis trestných činů s nimi souvisejících. Jedná se o trestné činy ze strany veřejné správy a o trestné činy proti orgánům veřejné správy. Posléze je v druhé části práce analyzována judikatura Nejvyššího soudu související s definicemi těchto pojmů pro účely trestního práva.

KLÍČOVÁ SLOVA

orgán veřejné moci, úřední osoba, veřejný činitel, trestné činy proti pořádku ve věcech veřejných, Nejvyšší soud

TITLE

Public authorities from the point of view of criminal law

ANNOTATION

The aim of this bachelor's thesis is to analyse basic concepts related to the performance of public administration (especially a public authority, a government official and a public official) from the perspective of criminal law. In the first part of the thesis, a descriptor of these concepts is carried out, as well as an enumeration and description of offences related to them. These are offences by the public authorities and offences against public authorities. the second part is made up of analysis of the supreme court judicature related to the definitions of these terms for the purposes of criminal law in this bachelor's thesis.

KEYWORDS

public authority, government official, public official, offences against public order, Supreme Court

OBSAH

Úvod.....	11
1. Správa a veřejná správa	12
1.1. Nositelé a vykonavatelé veřejné správy	13
1.2. Pojmy související s výkonem veřejné správy.....	14
1.2.1. Orgán veřejné moci	14
1.2.2. Veřejný činitel a úřední osoba.....	15
2. Trestné činy.....	16
2.1.1. Zneužití pravomoci úřední osoby.....	19
2.1.2. Maření úkolu úřední osoby z nedbalosti	19
2.2. Trestné činy proti veřejné správě	20
2.2.1. Násilí proti orgánu veřejné moci.....	20
2.2.2. Vyhržování s cílem působit na orgán veřejné moci.....	21
2.2.3. Násilí proti úřední osobě	21
2.2.4. Vyhržování s cílem působit na úřední osobu	22
2.2.5. Přisvojení pravomoci úřadu	22
2.3. Úplatkářství	22
2.3.1. Přijetí úplatku	23
2.3.2. Podplacení	24
2.3.3. Nepřímé úplatkářství.....	24
3. Analýza judikatury trestných činů proti pořádku ve věcech veřejných.....	26
3.1. Analýza statistických přehledů kriminality Police ČR	26
3.2. Analýza judikatury Nejvyššího soudu	28
4. Analýza kauzy trestných činů proti pořádku ve věcech veřejných.....	34
4.1. Metodologie	35
4.2. Judikát 6 Tdo 186/2016.....	36
4.2.1. Skutkový stav	36

4.2.2. Právní věta.....	37
4.2.3. Rozhodnutí Nejvyššího soudu	37
4.3. Judikát 8 Tz 97/2012.....	38
4.3.1. Skutkový stav	38
4.3.2. Právní věta.....	39
4.3.3. Rozhodnutí Nejvyššího soudu	40
4.4. Judikát 5 Tdo 467/2021.....	41
4.4.1. Skutkový stav	41
4.4.2. Právní věta.....	42
4.4.3. Rozhodnutí Nejvyššího soudu	43
4.5. Shrnutí.....	44
Závěr	46
Použité zdroje	47

SEZNAM ILUSTRACÍ A TABULEK

Graf 1 Statistika Policie ČR.....	26
Graf 2 Případy postoupené Nejvyššímu soudu.....	28
Graf 3 Statistika Nejvyšší soud.....	29
Graf 4 Poměr rozsudku a usnesení.....	30
Graf 5 Trestné činy proti veřejné správě.....	31
Graf 6 Trestné činy ze strany veřejné správy.....	32
Graf 7 Úplatkářství	32
Graf 8 Případy z hlediska charakterizovaných pojmů	33
Tabulka 1 Přehled jednotlivých činů podle Policie ČR.....	27
Tabulka 2 Přehled jednotlivých činů podle Nejvyššího soudu	30

SEZNAM ZKRATEK A ZNAČEK

Apod. – A podobně

Atd. – A tak dále

Např. – Například

Tzv. – Takzvaně

Tzn. – To znamená

Tj. – To je

ÚSC – Územně samosprávné celky

ČR – Česká republika

FO – Fyzická osoba

PO – Právnícká osoba

TČ – Trestný čin

TZ – Trestní zákoník

Sp. Zn. – Spisová značka

Č. – Číslo

Tr. Ř. – Trestní řád

Odst. – Odstavec

Úvod

Trestní právo je odvětvím veřejného práva a chrání zájmy společnosti a ústavnost České republiky před protiprávným jednáním, tedy před trestnými činy. Od ostatních odvětví se odlišuje tím, že při porušení zájmů nejen odstraňuje vzniklé nebezpečí, ale také pachateli ukládá trest.

Orgány veřejné moci jsou klíčovým prvkem moderního demokratického státu. Jejich úlohou je zajistit dodržování zákonů, ochranu občanů a ochranu veřejného zájmu. Tento výkon moci však může být zneužit a vést k porušení práv. Proto je trestní odpovědnost orgánů veřejné moci, úředních osob a veřejných činitelů klíčovou součástí trestního práva.

První kapitola teoretické části práce se zabývá deskripcí pojmů, které se s tímto tématem úzce pojí. Následně druhá kapitola definuje pojmy důležité pro kontext následných rozborů jednotlivých trestných činů. Trestné činy ze strany orgánů veřejné moci a úředních osob jsou často spojeny s korupcí, zneužíváním pravomoci a porušením lidských práv. Tyto trestné činy mohou mít vážné důsledky pro společnost a většinou jsou stíhány velmi důrazně. Na druhé straně jsou trestné činy proti orgánům veřejné moci spojeny s útoky na státní moc a mohou ohrozit bezpečnost a stabilitu společnosti. Tyto trestné činy jsou také důsledně stíhány a mají vážné tresty.

Praktická část, které je věnována třetí a čtvrtá kapitola, se zabývá analýzou judikatury trestných činů proti pořádku ve věcech veřejných. Nejprve se okrajově bude věnovat statistice policejní kriminality a následně přímo statistice judikátů, které řešil Nejvyšší soud. Analýza judikatury Nejvyššího soudu bude ukazovat, jak se s těmito trestnými činy v praxi pracuje a jak jsou tyto trestné činy řešeny soudy. Tato analýza bude poskytovat ucelený pohled na trestní odpovědnost orgánů veřejné moci, úředních osob a veřejných činitelů a pomůže lépe porozumět tomu, jak se trestní právo vztahuje k výkonu veřejné správy.

1. Správa a veřejná správa

V historii studia správy je možno zaznamenat velké množství pokusů o její popsání a definování. Převážně šlo o pokusy definovat základní institut správního práva, a to veřejnou správu. Ta však není totožná se správou jako takovou. Správa v obecném slova smyslu zahrnuje činnosti, které směřují k plnění cílů nejen ve veřejném, ale i soukromém sektoru. V rovině veřejné správy musíme rozlišovat například správní činnost jakožto činnost administrativní, činnost organizační, kontrolní, plánovací apod. Veřejnou správu tedy nemůžeme definovat jako činnost výkonnou nebo nařizovací, do kterých spadá provádění zákonů.

Dnes většinou definujeme veřejnou správu jako službu. V širším slova smyslu je veřejná správa označována jako vládnutí nebo správa věcí veřejných, která je vykonávána v prospěch občanů a za jejich účasti. Realizace většiny úkolů veřejné správy má veřejnoprávní povahu. U některých úkolů, ačkoli se pohybují v rámci právního řádu, se však využívá vybraných smluvních forem soukromého práva a faktických úkonů, jako je např. doporučení, výzva atd.

Je mnoho různých definic správy, které ale mnohdy nejsou uspokojivé. V poslední době můžeme také vidět snahu nahradit správu slovem management, označovat ji tak za činnost řídicí a uplatňovat ji jako v soukromém sektoru. S tímto se pojí názvy jako jsou např. new management či public management. Již dříve se vyskytovaly teorie, že řízení a organizace mají základ v ekonomických vědách, to však ale často vedlo k úpadku správy na činnost pouze informační s prvky podpory řídicích činností. (Hendrych, 2014; s. 11-12)

Správu lze dělit mnoha různými způsoby. Základním kritériem je členění správy na správu záležitostí veřejných a soukromých. Veřejná správa je nyní velice široký pojem, její působnost je širší a neurčitá. Je tomu tak i z hlediska rozšiřování služeb, které zaopatřují subjekty veřejného práva jako je stát, územně samosprávné celky (dále ÚSC) apod., ale i soukromoprávní subjekty. (Hendrych, 2014; s. 12)

Veřejnou správu můžeme dále rozlišit na organizační (formální) či materiální (funkční). Z hlediska organizačního pojetí ji bereme jako souhrn institucí, které jsou tvořeny nositeli a vykonavateli veřejné správy, z hlediska materiálního jako činnost – u formálního pojetí jde tedy o činnosti těchto nositelů a vykonavatelů, kdežto v materiálním pojetí je veřejná správa o aktivní činnosti, která vede k prosazování zájmů občanů. (Horzinková, Novotný, 2013, s. 14-15)

Předešlý odstavec vede k dělení z hlediska nositelů. Kopecký (2021, s. 6) uvádí, že podle nositelů lze veřejnou správu dělit na státní správu, samosprávu a ostatní veřejnou správu. Státní správu lze vykonávat dvojím způsobem – přímo a nepřímo. Že je státní správa vykonávána přímo, znamená, že je jejím nositelem stát a ten ji také vykonává. Nepřímo lze státní správu vykonávat prostřednictvím tzv. přenesené působnosti, kdy stát deleguje správu na jiný subjekt. Samospráva je defacto správa, která je formou decentralizace postoupena orgánu blíže lidem. Nejznámější je pojem územní samospráva, kdy ÚSC vykonávají v jejím rámci činnosti, které je nejlepší řešit v jejich samostatné kompetenci, protože mají k problematice nejvíce informací a vědí, jak případné problémy nejlépe řešit. Spravuje svůj vlastní majetek, hospodaří s rozpočtem a je tak samosprávnou korporací. Dále existuje profesní samospráva, která je vykonávána v oblasti tzv. profesních komor. Tvoří je společenství osob s určitým povoláním, u kterých je podmínkou členství splnění podmínek daných zákonem. Tyto podmínky si lze jinak vyložit jako kvalifikaci pro povolání, které spravuje daná komora. Do kategorie „ostatní veřejná správa“ lze zařadit například vysílání Českou televizí, která je veřejnoprávní institucí. (Kopecký, 2021; s. 97, 126)

1.1. Nositelé a vykonavatelé veřejné správy

Konec předešlé kapitoly se věnoval dělení veřejné správy z hlediska nositelů. U každé činnosti, která je organizovaná veřejnou správou, se vyžaduje, aby byla přiřazena právnímu subjektu. Ten se stane jejím nositelem, který je odpovědný za její výkon v rozsahu stanoveném zákonem. Základním nositelem veřejné správy je v ČR stát a právnické osoby (dále PO) či fyzické osoby (dále FO), u kterých tak stanoví zákon či Ústava.

Podle tohoto rozdělení mohou být nositeli veřejné správy v ČR:

- Stát
- Veřejnoprávní korporace
- Veřejné ústavy
- Veřejné podniky
- PO veřejného práva

Nositelem můžou být však i některé FO a PO soukromého práva, a to, pokud je na ně nějaká část působnosti či pravomoci delegována např. zákonem. Úkoly jim svěřené vykonávají samy za sebe. (Kopecký, 2021, s. 62-63)

Je nutné rozlišovat pojem nositel a vykonavatel veřejné správy, protože je důležité vědět, kdo je za konkrétní úkol zodpovědný jménem nositele, kdo ho vykonává a může za něj jednat.

Za vykonavatele můžeme značit ten orgán, který jedná jménem nositele veřejné správy. Orgánem mohou být jen jednotlivé FO (vláda, rada kraje). S tímto se pojí termín úřad, který se dříve používal ve spojení „orgán státní správy“, nyní se setkáváme s označením „správní úřad“.

Správní úřad je v Ústavě používán v organizačním významu, nikoli jako vykonávaná činnost (např. prezidentský). Za úřad se tedy považuje každá organizační jednotka, která je určena k tomu, aby vykonávala veřejné úkoly, není tedy spojen s konkrétními osobami, které činnosti vykonávají. Znakem trvalosti je tedy to, že úřad existuje bez ohledu na interní proměny personálu. (Hendrych, 2014; s. 134)

1.2. Pojmy související s výkonem veřejné správy

Mezi pojmy, které souvisí s výkonem veřejné správy, patří „orgán veřejné moci“, „veřejný činitel“ a „úřední osoba“, což jsou subjekty vykonávající veřejnou správu.

1.2.1. Orgán veřejné moci

Orgán veřejné moci je ten orgán, který veřejnou moc reprezentuje a při jejím výkonu má své pravomoci a svou působnost. Mezi tyto orgány patří státní orgány jako jsou ministerstva, soudy, správní úřady, které považujeme za přímé vykonavatele a orgány samosprávy, kterým, jak bylo zmíněno výše, je státní správa zákonem delegována a jedná se o kraje a obce. Jsou však i státní orgány, které přímo nespádají do stejné kategorie jako správní úřady, mají zvláštní postavení, protože neodpovídají za výkon vládě, ani jí nejsou řízeny. Tyto specifické úřady jsou označovány jako „správní úřady mimo soustavu státní správy“. Zákon číslo 1/1993 Sb., Ústava ČR je základním zákonem, který rozděluje veřejnou moc na moc zákonodárnou, výkonnou a soudní. (Hendrych, 2014, s. 138)

Zákonodárná moc je obsažena v druhé hlavě Ústavy. Článek 15 Ústavy říká, že zákonodárná moc v ČR náleží Parlamentu, který má dvě komory – Poslaneckou sněmovnu, která má 200 poslanců a Senát, který má 81 senátorů. Moc výkonnou obsahuje hlava třetí. Výkonnou moc lze nalézt v hlavě třetí. Ta říká, že orgány moci výkonné jsou prezident republiky a vláda. Součástí moci výkonné jsou i ministerstva. V čele každého ministerstva stojí ministr, který je člen vlády a za jeho činnost odpovídá. Hlava čtvrtá se věnuje moci soudní. Článek číslo 81 říká, že soudní moc vykonávají nezávislé soudy jménem republiky. Znamená to tedy, že soudci jsou při výkonu nezávislí a nestranní. V čele soustavy soudů stojí Nejvyšší soud a Nejvyšší správní soud. Jako samostatný je Ústavní soud, který ochraňuje

samotnou ústavnost. Rozhoduje například o zrušení zákonů nebo jejich ustanovení, pokud jsou neústavní.

1.2.2. Veřejný činitel a úřední osoba

Veřejný činitel a úřední osoba jsou pojmy, které jsou si velice blízko a mají společnou historii. Jako první existoval pojem „veřejný činitel“, který však nebyl používán dlouhou dobu. V únoru roku 1948 vláda stanovila, že musí být změněn právní systém. Pojem veřejný činitel byl tedy ustanoven v zákoně č. 86/1950 Sb., trestní zákon, konkrétně v §75 odstavec 10. Po přijetí ústavy v roce 1960 došlo na právní rekodifikaci, což se týkalo i trestního práva, a tak byl přijat i zákon č. 140/1961 Sb. Definice veřejného činitele zde byla obsažena v §89 odstavce 9 a charakterizovala sice tento pojem jako „státní hospodářské, družstevní nebo společenské organizace“, ale nacházelo se zde i vymezení „plnění úkolů společnosti a státu“, což definici veřejného činitele posunulo blíže k současné podobě, přestože je to stále definice velmi široká a neurčitá.

Změna režimu z totalitního na demokratický v roce 1989 znamenala také potřebu změny v právním řádu, což vedlo k novele trestního zákona, kde bylo potřeba zejména odstranit některé instituty, které se k minulému režimu pojily. V první vlně novely zákon č. 175/1990 tedy pojem veřejného činitele tak zúžil jen na nejdůležitější osoby, které veřejnou funkci vykonávají, protože před novelou byl veřejným činitelem např. i revizor nebo dokonce prodavači. V druhé vlně se navíc vymezipily skupiny osob, které patřily pod pojem veřejného činitele, a to z toho důvodu, že obecné vymezení neodpovídalo potřebám praxe.

Než definice dospěla do finální podoby, proběhlo ještě několik novel, např. novela zákonem č. 238/1999 Sb., která stanovila veřejnými činiteli ty FO, které jsou lesní, vodní, mysliveckou nebo rybářskou stráží a stráží přírody nebo novela zákonem č. 120/2001 Sb., která přiřadila např. exekutory. Vrcholem novel bylo přijetí nového trestního zákoníku, kde byl pojem veřejný činitel změněn na úřední osobu. Přestože změna více přiblížila tento pojem k potřebám trestního práva, stále nebyla dostatečně přesná. (Fryšták, Kuchta, Provazník a Čep, 2017, s. 13-20)

Pojem „úřední osoba“ je vymezena v §127 odstavce 1 trestního zákoníku, tedy zákon č. 40/2009 Sb., který říká, že úřední osobou je např. soudce, státní zástupce, prezident ČR, člen Parlamentu nebo vlády ČR. Odstavec č. 2 a 3 trestního zákona je věnován trestní odpovědnosti a ochraně úřední osoby a případům, kdy se jedná o úřední osobu cizího státu či mezinárodní organizace.

2. Trestné činy

V této kapitole definuji pojmy, které jsou součástí trestního práva a jeho procesu. Posléze se zaměřím na trestné činy spojené přímo s výkonem veřejné správy. Zabývat se budu trestnými činy, které jsou páčány ze strany veřejné správy a trestnými činy, které jsou páčány proti veřejné správě.

Trestní právo obecně ochraňuje právní statky před jejich napadením, tzn. před trestnými činy. Odvětví trestního práva je děleno na trestní právo hmotné a trestní právo procesní, kterým se trestní právo hmotné realizuje. Je dobré si proto představit pojmy, které trestní právo používá.

Trestní řízení je postup, při kterém se orgány činné v trestním řízení a osoby, které jsou součástí řízení, snaží určit, zda byl trestný čin (dále TČ) spáchán, kdo za něj nese odpovědnost a následně mu uložit trest, čímž lze předcházet trestné činnosti a zároveň tak motivovat další občany vyvarovat se sociálně-patologickému chování.

Trestní odpovědností se rozumí povinnost nést za spáchaný TČ následky – sankce. Tato odpovědnost vzniká tehdy, pokud došlo k porušení právní povinnosti nějakým negativním, společensky nepřijatelným chováním, protiprávním jednáním. To znamená, že trestní odpovědnost je reakcí na onen spáchaný čin. Rozlišujeme, pokud TČ spáchala FO či PO, proto rozlišujeme trestní odpovědnost FO a trestní odpovědnost PO. Trestní odpovědnost PO je totiž zakotvena v zákoně č. 418/2011 Sb., o trestní odpovědnosti právnických osob a řízení proti nim, což je tzv. vedlejší trestní zákon k trestnímu zákoníku a trestnímu řádu.

V rámci trestního řízení vznikají trestně právní vztahy. Na jedné straně těchto vztahů stojí orgán, který je činný v trestním řízení a na druhé straně je osoba, proti které je proces veden, tzn. pachatel. Začátkem trestněprávních vztahů je obvinění ze spáchaní trestného činu, tedy usnesení o zahájení trestního stíhání. Oba subjekty vztahu mají své povinnosti a práva. Obsahem vztahu je povinnost uložit pachateli sankci za spáchaný TČ. Subjekt trestněprávního vztahu je právě pachatel trestního činu, zatímco subjektem trestněprocesního vztahu je i ten, kdo TČ nespáchal, ale je proti němu vedeno řízení z důvodu podezření. Tyto vztahy zanikají pouze smrtí subjektu, pokud je subjektem FO. Pokud je subjektem PO, tehdy právní odpovědnost přechází na právní nástupce zemřelého. (Jelínek a kolektiv, 2016, s. 20-23)

U právních norem rozlišujeme jejich strukturu, tedy hypotézu, dispozici a sankci. To samé platí u norem trestního práva. Hypotéza znamená charakteristiku předpokladu, pro který jsou naplněny znaky trestného činu. Dispozice je reálný stav, který lze porovnat s hypotézou a

zjistit tak, zda opravdu došlo k naplnění TČ a náleží sankce. Sankce dělíme do třech skupin podle jejich určitosti:

- Sankce absolutně určité
- Sankce relativně určité
- Sankce absolutně neurčité

Zatím co sankce absolutně určitá je výjimečná sankce, která obsahuje přesný druh a výměru trestu a u sankce relativně určité je určený druh trestu, jehož výměra je v určitém rozsahu, u sankce absolutně neurčité nelze hledat druh ani výměru (pachatel má být však potrestán přiměřeně). Absolutně neurčité sankce se nevyužívají, protože by byla porušena jedna ze zásad trestního práva, a to požadavek na určitost trestně právní normy. (Jelínek a kolektiv, 2016, s. 57-59)

Jak už bylo několikrát zmíněno, trestný čin je považován za sociálně-patologické jednání, které ohrožuje stabilitu společnosti a právní statky. Aby se však takové chování mohlo považovat za TČ, musí vykazovat jeho pojmové znaky a splňovat podmínky. Jednou z podmínek, kterou musí TČ splňovat, jsou obecné znaky uvedené v zákoně (věk a přičetnost) a typové znaky, tj. skutková podstata, která je jakýsi abstraktní popis trestných činů a je uvedena ve zvláštní části trestního zákoníku, kam patří objektivní a subjektivní stránka činu. Další podmínkou je protiprávnost. Protiprávností se rozumí rozpor s právní normou a je součástí skutkové podstaty činu. Lze ji dělit na formální, která je v celku v rozporu s právním řádem a materiální, kdy je jednání natolik závažné, že na něj lze působit prostředky trestního práva.

Objektem jsou společenské zájmy či hodnoty, proti nimž TČ směřuje a které jsou chráněny trestním zákonem. Objekt ale není to samé jako hmotný předmět, proti kterému je útok přímo prováděn, např. objektem je zájem na řádném výkonu pravomoci úřední osoby, předmětem je úřední osoba. Objektivní stránka činu má obligatorní a fakultativní znaky. Jako obligatorním znakem je jednání, následek TČ a vztah mezi nimi. Defacto tedy charakterizuje způsoby spáchání TČ, což může být konání nebo opomenutí a jeho následků, kdy chráněný zájem naruší. Definuje taktéž následky při spáchání trestného činu s větší závažností a tím pádem určuje i těžší následek. Fakultativními znaky jsou ty, které nemusí být definovány u všech skutkových podstat a je to například určité místo nebo čas.

Subjekt TČ charakterizuje pachatele, což je ten, kdo svým jednáním naplnil znaky skutkové podstaty TČ. Podle trestního zákona to může obecně být PO a FO, která v době činu dovršila patnácti let a byla přičetná. U některých TČ jsou pachatelé omezeni, tzn. že například u některých činů může být pachatelem pouze úřední osoba. Subjektivní stránka charakterizuje pachatele a jeho chování v návaznosti na čin. Má opět obligatorní a fakultativní znaky. Obligatorním znakem je zavinění, které je u každé skutkové podstaty a fakultativním je pohnutka, která už není u každého TČ. Zavinění dělíme na úmysl přímý a nepřímý. Přímý úmysl vyžaduje vědomost subjektu, kdy ví, že při vykonání TČ ohrozí zájem chráněný trestním zákoníkem, a přesto tak chce učinit. Úmysl nepřímý značí, že subjekt věděl, že svým chováním může takové ohrožení zájmu způsobit. TČ může být vykonán i z nedbalosti. Nedbalost vědomá je taková, kdy pachatel věděl, že může ohrozit chráněný zájem, ale spoléhal na to, že ohrožení nezpůsobí. Nedbalost nevědomá znamená, že pachatel nevěděl, že může ohrozit chráněný zájem, i když o tom vědět měl.

Rozhodnutí je posledním definovaným pojmem v tomto přehledu. Je to výsledek trestního procesu, jehož vydáním se uzavírá část řízení. Vyplyvají z něj vynutitelná práva a povinnosti pro subjekty, kterých se řízení týká. Rozhodnutí má různé formy. Nejvýznamnější formou rozhodnutí je rozsudek. Řeší se jím nejdůležitější otázky a rozhoduje jím výhradně soud. Výlučně rozsudkem lze obžalovaného uznat vinným z TČ a uložit mu trest, a to i ten nejprísnejší. Velmi častou formou rozhodnutí je usnesení. Mohou jím totiž rozhodovat všechny orgány činné v trestním řízení, tedy i soudy. Soudy rozhodují usnesením tam, kde jim není stanoveno, že mají rozhodnout rozsudkem. Rozsudek se od usnesení liší například charakterem, který je u usnesení méně formální. Usnesení se nevyhlašuje jménem republiky a neuvádějí se jména rozhodujících soudců. (Fenyk, Císařová, Gřivna a kol., 2019, s. 434-450)

Další část této práce se bude věnovat trestným činům proti pořádku ve věcech veřejných, které definuje hlava X zákonu č. 40/2009 Sb. Nejprve se zaměřím na popis trestných činů ze strany veřejné správy a definuji v nich výše rozvedené pojmy. Tuto podkapitolu bude následovat charakteristika trestných činů proti veřejné správě. Posléze samostatnou část věnuji úplatkářství. U každého definuji skutkovou podstatu, tedy co je objektivní stránka a objekt a co je subjektivní stránka a subjekt daného TČ.

2.1. Trestné činy ze strany veřejné správy

Tato podkapitola pojednává o trestných činech, které páchá strana veřejné správy. Jsou ustanoveny v druhém dílu hlavy X zákona č. 40/2009 Sb., trestní zákoník (dále TZ). Tvoří je § 329 Zneužití pravomoci úřední osoby a § 330 Maření úkolu úřední osoby z nedbalosti.

2.1.1. Zneužití pravomoci úřední osoby

Podle § 329 trestního zákoníku se úřední osoba, jejíž úmyslem je způsobení škody jinému nebo prospěch sobě samé, dopouští protiprávního jednání tehdy, když:

- vykonává svou pravomoc tím způsobem, který odporuje právnímu předpisu,
- překračuje svou pravomoc nebo
- nesplňuje povinnosti vyplívající z její pravomoci.

Tuto charakteristiku lze považovat za objektivní stránku tohoto TČ, což znamená, že objektem je zájem na řádném výkonu pravomoci svěřené úřední osobě. V dalších odstavcích tohoto ustanovení je charakterizováno trestání v případech, které jsou provedením TČ závažnější.

To, že úřední osoba vykonává svou pravomoc způsobem odporujícím zákonu, znamená, že jedná úmyslně a vědomě tak obchází zákon a jedná v jeho rozporu. Naplňuje tak subjektivní stránku TČ. Tím, že překračuje svěřenou pravomoc, vykonává pravomoc, která byla svěřena jiné úřední osobě či orgánu, jedná bez zvláštního zmocnění nebo rozhoduje ve věcech, které nejsou v její kompetenci. Pokud úřední osoba nesplňuje povinnosti vyplívající z její pravomoci, neplní tak povinnost, která pro ni vyplývá z právního řádu či pracovního nebo funkčního zařazení. Zákoník také uvádí, že příprava je trestná.

Pachatelem neboli subjektem v těchto případech může být pouze úřední osoba, účastníkem však může být kdokoliv, kdo se na jednání podílí. Lze zde zmínit například toho, kdo úřední osobu navádí k provedení nebo toho, kdo TČ organizuje. (Jelínek a kolektiv, 2016, s. 838)

2.1.2. Maření úkolu úřední osoby z nedbalosti

Trestní zákoník v ustanovení § 330 říká, že trestána bude úřední osoba, která při výkonu své pravomoci zmaří nebo ztíží splnění důležitého úkolu, což znamená, že úkol nebude splněn v potřebné lhůtě. Znamená to, že objektivní stránku TČ lze naplnit dvěma způsoby, a to mařením úkolu či ztížením jeho plnění. Objektem je tedy zájem na řádném plnění úkolů

úřední osoby. V dalších odstavcích je charakterizované chování úřední osoby, pokud je zavinění závažnější, např. úřední osoba svým konáním způsobí škodu velkého rozsahu nebo někomu zajistí prospěch velkého rozsahu.

Subjektem v tomto případě může být opět pouze úřední osoba, splnění subjektivní stránky je ale specifické v tom, že nespočívá v úmyslu, ale v nedbalosti.

Jelikož tento TČ není v praxi příliš častý a je proto potřeba povětšinou vycházet pouze z teorie, lze za důležitý úkol považovat každý úkol, který je úřední osobě zadán, což je ale velmi obecný výklad. Proto je nejlepší předpokládat, že důležitý úkol, je úkol, ke kterému byly úřední osobě svěřeny hlavní pravomoci a další úkoly jsou úkoly pouze vedlejší. Jako příklad lze uvést rozhodování o přestupcích v prekluzivní lhůtě, kdy prekluzivní lhůta znamená, že po uplynutí její doby právo zaniká. (Fryšták, Kuchta, Provazník a Čep, 2017, s. 97-98)

2.2. Trestné činy proti veřejné správě

V této části se zaměřím na trestné činy, které jsou páčány proti výkonu veřejné správy. Tyto TČ jsou ustanoveny v hlavě X dílu 1 zákonu č. 40/2009 Sb., trestní zákoník. Jsou jimi §323 Násilí proti orgánu veřejné moci, § 324 Vyhrožování s cílem působit na orgán veřejné moci, § 325 Násilí proti úřední osobě, § 326 Vyhrožování s cílem působit na úřední osobu a také § 328 Přisvojení pravomoci úřadu.

2.2.1. Násilí proti orgánu veřejné moci

V ustanovení § 323 TZ říká, že bude potrestán ten, kdo použije násilí v úmyslu působit na výkon pravomoci orgánu veřejné moci. Stejně jako v předešlých ustanoveních, i zde je v dalších odstavcích charakterizované přísnější trestání v případě závažnějších provedeníh činu. Trestní zákoník navíc opět uvádí, že i příprava je trestná.

Určeným objektem je zájem na nerušeném, řádném a zákonném výkonu pravomoci orgánu veřejné moci. Objektívni stránka tedy spočívá v použití násilí, které je chápáno jako použití fyzické síly s cílem překonat odporu nebo mu přímo zamezit. Násilí jako takové může být použito přímo proti kolektivnímu orgánu či jeho členovi, od kterého subjekt něco očekává. Může být však užito i na další osobu nebo věc a nepřímo přes ni tak působit na orgán veřejné moci. Tímto ustanovením jsou chráněny pouze kolektivní orgány, nikoli např. orgány samosprávy (ty jsou zahrnuty v § 325 trestního zákoníku).

Subjektem může být každá fyzická či právnická osoba. Subjektivní stránka TČ opět vyžaduje úmysl. Jednat se musí o úmysl přímý, kdy musí působit přímo na výkon pravomoci orgánu a omezovat tak činnost orgánu nebo ji vůbec nedovolit. Subjekt, který použil násilí a působil tak na orgán veřejné moci při jeho výkonu, i když je výkon prováděn v jeho pravomoci, je také trestně odpovědný. Nezáleží, zda násilí opravdu ovlivnilo chování orgánu v jeho výkonu pravomoci, stačí, že bylo použito se snahou ovlivnit a už tehdy je to TČ. (Jelínek a kolektiv, 2016, s. 832-833)

2.2.2. Vyhrožování s cílem působit na orgán veřejné moci

Vyhrožování s cílem působit na orgán veřejné moci je ustanoven § 324 trestního zákoníku. Ten říká, že bude potrestána osoba, která jinému vyhrožuje ať už usmrcením, ublížením na zdraví nebo způsobením škody s úmyslem působit na výkon pravomoci orgánu veřejné moci nebo pro výkon jeho pravomoci. Objektem tohoto TČ je opět zájem na nerušeném, řádném a zákonném výkonu pravomoci orgánů veřejné moci. Toto ustanovení na rozdíl od ustanovení § 323 trestního zákoníku poskytuje ochranu i orgánům územní samosprávy, protože výhrůžka nemusí směřovat pouze k orgánu jako celku nebo jeho členům, ale i k jednotlivým pracovníkům.

Subjektem TČ v tomto případě může být opět kdokoliv, jakákoliv FO či PO. Subjektivní stránku věci lze naplnit opět úmyslným zaviněním, kdy musí subjekt vyhrožovat. Je potřeba, aby subjekt vyhrožoval jednou z výše zmíněných újem, tedy smrtí, ublížením na zdraví nebo způsobením škody. Výhrůžka musí být myšlena vážně a být schopna u osoby, které je vyhrožováno, vzbudit obavy o její uskutečnění. Je však těžké posoudit, jestli chtěl pachatel výhrůžku opravdu splnit. V druhém odstavci TZ říká, že se sazba zvýší, pokud subjekt u výhrůžky použije zbraň. (Kuchta a kolektiv, 2009, s. 446-447)

2.2.3. Násilí proti úřední osobě

Ustanovení § 325 trestního zákoníku charakterizuje objektivní stránku jako užití násilí v úmyslu působit na výkon pravomoci úřední osoby nebo pro výkon pravomoci úřední osoby. Objektem je tedy opět zájem na nerušeném, řádném a zákonném výkonu pravomoci. Nyní ale vzniká změna v tom, že se již nejedná o orgán veřejné moci, ale o úřední osobu. Násilí může být užito přímo na úřední osobu nebo na dalšího člověka, věc či zvíře, pokud přes něj pachatel na úřední osobu působí. Jako příklad zde lze uvést působení na rodinného příslušníka úřední osoby, ublížení domácímu mazlíčkovi nebo poničení věci. Násilím nemusí být nutně ublíženo na zdraví, stačí samotné použití jakékoliv fyzické síly.

Subjektem tohoto TČ může být jakákoliv fyzická nebo právnická osoba. Subjektivní stránku opět lze naplnit pouze přímým úmyslem subjektu. Kromě odstavce 2 písmena a) v § 325 trestního zákoníku, kdy je podmínkou spáchání deliktu s použitím zbraně, lze naplnit skutkovou podstatu činu i zaviněním z nedbalosti. TZ říká, že příprava tohoto deliktu je trestná. (Fryšták, Kuchta, Provazník a Čep, 2017, s. 82-83)

2.2.4. Vyhrožování s cílem působit na úřední osobu

Vyhrožování s cílem působit na úřední osobu popisuje § 326 trestního zákoníku jako akt, kdy pachatel vyhrožuje úřední osobě usmrcením, ublížením na zdraví nebo způsobením škody v úmyslu působit na výkon pravomoci nebo pro výkon pravomoci úřední osoby. Objektem tohoto trestného činu je znovu zájem na nerušeném, řádném a zákonném výkonu pravomoci úřední osoby.

Stejně jako u ustanovení § 324 trestního zákoníku subjektem může být jakákoliv FO či PO. Subjektivní stránka trestného činu řadí tento čin jako výlučně úmyslný, pachatel musí úřední osobě nebo osobě na ni působící vyhrožovat jednou z výše zmíněných možností. Je těžko určitelné, zda měl subjekt v plánu výhrůžku splnit, stačí aby byla výhrůžka způsobilá k tomu vyvolat obavy z jejího zrealizování. (Kuchta a kolektiv, 2009, s. 448-449)

Vyšší trestní sazbu uvádí v případě, že bude trestný čin spáchán se zbraní.

2.2.5. Přisvojení pravomoci úřadu

Přisvojení pravomoci úřadu je v podstatě novinkou, která byla zavedena 1. 1. 2010. Ustanovuje ji § 328 trestního zákoníku, který říká, že bude potrestán ten, kdo neoprávněně a konstantně vykonává úkoly, které spadají do kompetence některého orgánu veřejné moci nebo ten, kdo vykoná úkon, který může být vykonán tímto orgánem. Objektem je zájem na řádném výkonu pravomoci orgánu veřejné moci a ochrana před osobami, které nemají zákonnou pravomoc se za tyto orgány vydávat.

Subjektem může být jakákoliv fyzická nebo právnická osoba. Subjektivní stránka žádá naplnění úmyslným zaviněním. (Jelínek a kolektiv, 2016, s. 836-837)

2.3. Úplatkářství

Úplatkářství neboli korupce je jednání, při kterém osoba výhodného postavení tohoto postavení zneužívá ve svůj osobní prospěch nebo prospěch dalších osob. Z jiného pohledu je na osobu nenásilně naléháno tak, aby jednala proti svým povinnostem. Z tohoto jednání mají

prospěch i osoby, které korupci podněcují. Při této činnosti vždy vzniká škoda určité skupině společnosti, ohrožuje demokratické hodnoty.

Z pohledu trestných činů proti pořádku ve věcech veřejných je úplatkářství specifické tím, že pachatelem není pouze jedna strana. V páčání tohoto trestného činu může docházet ke spolupráci úřední osoby a FO či PO. Ustanovení § 331, § 332 a § 333 trestního zákoníku tak mají ochránit veřejnou činnost od nečistého jednání jedinců, kteří chtějí získat výhody. (Kuchta a kolektiv, 2009, s. 453-454)

Úplatek se nevyskytuje pouze ve formě finanční, ale jedná se o každou materiální i nemateriální výhodu. Nejčastější nemateriální výhodou je tzv. protislužba. Důležité je také zmínit, že nezáleží na výšce peněžní částky. Za úplatek se považuje každá výhoda i nepatrné hodnoty, na kterou její příjemce nemá nárok. (Kuchta a kolektiv, 2009, s. 454-456)

V této části se zaměřím na přijetí úplatku, podplácení a nepřímého úplatkářství pouze ze strany úřední osoby, protože je podle mého názoru zbytečné se vzhledem k tématu práce věnovat straně fyzických a právnických osob.

2.3.1. Přijetí úplatku

Podle trestního zákoníku v § 331 lze objektivní stránku naplnit třemi formami jednání:

- pachatel sám nebo prostřednictvím někoho jiného přijme úplatek pro sebe či jiného,
- pachatel sám nebo prostřednictvím někoho jiného přijme slib o poskytnutí úplatku pro sebe či jiného nebo
- pachatel sám nebo prostřednictvím někoho jiného žádá úplatek pro sebe či jiného, a to vždy ve spojitosti s obstaráváním věcí obecného zájmu.

Objektem TČ je zájem na řádném, nestranném a zákonném obstarávání věcí obecného zájmu. Na rozdíl od předchozích trestných činů je zde ale i zájem na řádném výkonu podnikatelské činnosti. V tomto případě je trestná i pouhá nabídka či slib úplatku, i když byl úplatek odmítnut.

Subjektem v tomto případě již není pouze úřední osoba. Může tomu tak být v případě, že je tato úřední osoba jen prostředníkem a zprostředkovává tento úplatek pro další osobu, která obstarává věci obecného zájmu. Obstaráváním věcí obecného zájmu se rozumí plnění úkolů, které se týkají veřejného zájmu. V případě, kdy je úřední osoba pachatelem, je zároveň osobou vykonávající věci obecného zájmu.

Naplnění subjektivní stránky vyžaduje úmyslné zavinění, takže pachatel musí vědět, že se jedná o úplatek. (Jelínek a kolektiv, 2016, 842-843)

2.3.2. Podplacení

Ustanovení § 332 trestního zákoníku říká, že bude potrestán ten, kdo sám či prostřednictvím jiného poskytne, nabídne či slíbí úplatek v oblasti obstarávání věcí obecného zájmu nebo sám či prostřednictvím jiného poskytne, nabídne či slíbí úplatek v oblasti podnikání, ať už svého vlastního nebo jiného. Objektivní stránku tedy lze naplnit třemi způsoby:

- subjekt poskytne úplatek v souvislosti s obstaráváním věcí v obecném zájmu nebo podnikáním,
- subjekt nabídne úplatek v souvislosti s obstaráváním věcí v obecném zájmu nebo podnikáním nebo
- subjekt slíbí úplatek v souvislosti s obstaráváním věcí v obecném zájmu nebo podnikáním.

Objektem je opět zájem na řádném, nestranném a zákonném obstarávání věcí obecného zájmu a podnikatelské činnosti.

Subjektem může být kdokoliv. Z pohledu úřední osoby je ale pachatelem jakákoliv FO či PO, která má úmysl poskytnout, nabídnout nebo slíbit úplatek. Subjektivní stránka žádá k naplnění úmyslné zavinění, postačuje i úmysl nepřímý. Subjekt tedy opět musí vědět, že úplatek poskytuje, nabízí nebo slibuje. V tomto případě je totiž trestný čin dokonán i v případě, pokud subjekt nabízí či slíbí úplatek. Nejedná se o dokonání předáním úplatku, jako je tomu u § 331 trestního zákoníku. (Kuchta a kolektiv, 2009, s. 457-458)

2.3.3. Nepřímé úplatkářství

Jako poslední trestný čin, který se týká pořádku ve věcech veřejných, TZ charakterizuje nepřímé úplatkářství v ustanovení § 333. Podle tohoto ustanovení bude potrestán ten, kdo sám nebo prostřednictvím jiného žádá, dá si slíbit nebo přijme úplatek za to, že slíbí, že bude nějakým způsobem působit na výkon pravomoci úřední osoby a na druhé straně bude potrestán i ten, kdo sám nebo prostřednictvím jiného tento úplatek poskytne, nabídne nebo slíbí.

Pokud subjekt naplní jeden z těchto znaků trestního zákoníku, splňuje tak objektivní stránku tohoto TČ. Postačující je však přijetí úplatku, subjekt na výkon pravomoci úřední osoby nemusí opravdu působit. Pokud pachatel již od začátku neměl působení na výkon pravomoci úřední osoby v úmyslu a úplatek přesto přijal, jedná se o TČ podvodu nebo pokusu o něj. Zájem na řádném, nestranném a zákonném obstarávání věci obecného zájmu je opět objektem.

Subjektem je v tomto případě jakákoliv FO či PO. Nejčastěji se jedná o člověka, který má na výkon pravomoci úřední osoby vliv, což jsou např. rodinní příslušníci a blízcí. I zde subjektivní stránka činu vyžaduje úmyslné zavinění a opět postačuje úmysl nepřímý. (Jelínek a kolektiv, 2016, s. 843-844)

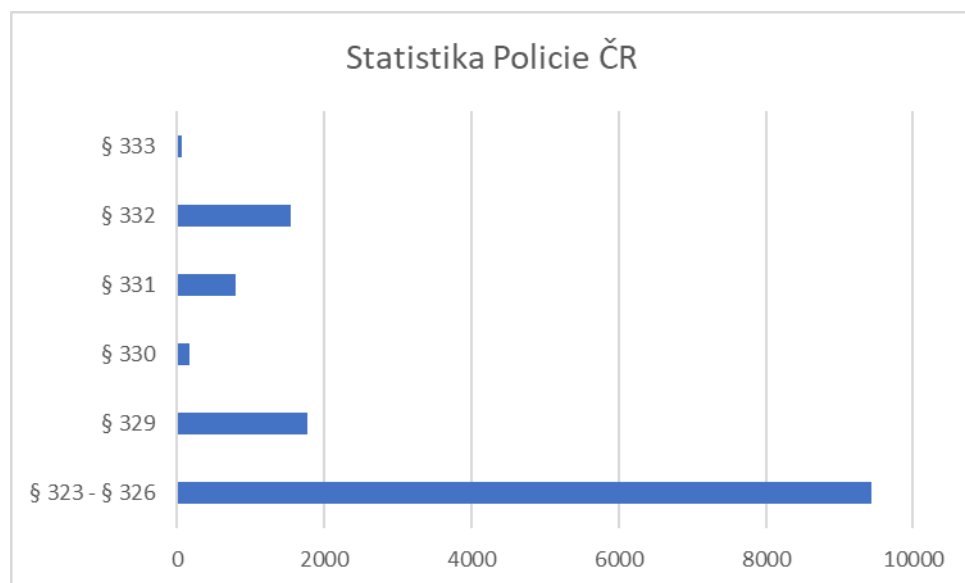
3. Analýza judikatury trestných činů proti pořádku ve věcech veřejných

V praktické části této bakalářské práce se budu věnovat statistickému vyhodnocení trestných činů proti pořádku ve věcech veřejných. Vycházet budu nejprve z internetových statistik Policie ČR, posléze budu pracovat přímo s internetovými stránkami Nejvyššího soudu.

3.1. Analýza statistických přehledů kriminality Policie ČR

Podle celkových přehledů kriminality Policie ČR bylo mezi lety 2010 až 2023 zaznamenáno 13 639 trestných činů proti pořádku ve věcech veřejných. Každý trestný čin má přiděleno číslo takticko-statistické klasifikace (dále TKS), podle kterého každý lze v excelovském souboru fulltextově vyhledat. Od roku 2016 lze každý trestný čin takto ve statistikách vyhledat i podle paragrafu trestného činu.

Graf 1 Statistika Policie ČR

Zdroj: vlastní zpracování, zdroj dat - www.policie.cz/

Trestné činy § 323 Násilí proti orgánu veřejné správy, § 324 Vyhrůžování s cílem působit na orgán veřejné moci, § 325 Násilí proti úřední osobě a § 326 Vyhrůžování s cílem na úřední osobu mají stejné číslo takticko-statistické klasifikace. Dělí se jen na kategorie „mimo policii“, pouze „na policii“ a na „obecní policii“. V letech 2010-2023 se těchto trestných činů zaznamenalo celkem 9 431, čímž se stávají nejvíce početnými právě z hlediska spojení více paragrafů dohromady.

Přisvojení pravomoci úřadu, které je přiřazeno § 328 v tomto výčtu není zobrazeno, poněvadž ho statistika až do roku 2021 zařazuje do TKS 790, do kterého spadají i odlišné trestné činy a je nemožné je separovat, proto tento paragraf nelze vyobrazit v grafu. Od roku 2021 má TKS 718.

Další zmíněné trestné činy jsou již vyobrazeny ve vlastní kategorii. Specifické je že § 329 Zneužití pravomoci úřední osoby a § 330 Maření úkolu úřední osoby z nedbalosti jsou v celkových statistických souborech do roku 2016 děleny na TČ úředních osob, ale také TČ veřejných činitelů. Mají i odlišné TSK, které sice zůstalo do dalších let, avšak název přidělený technicko-statistické klasifikaci je již stejný a obsahuje pouze pojem „úřední osoba“. Co se týče § 329, za toto časové období bylo zaznamenáno 1 771 trestných činů. U § 330 je to pouze 166 činů.

Úplatkářství je klasicky rozděleno na tři kategorie - § 331 Přijímání úplatku, § 332 Podplacení a § 333 Nepřímé úplatkářství. V kategorii Přijímání úplatku se vyskytlo 799 trestných činů, nejvyšší počet lze vidět u Podplácení, a to 1 539 činů. Naopak nejnižší počet trestných činů je u § 333 Nepřímé úplatkářství, kdy tato kategorie obsahuje 58 trestných činů a je to tak kategorie s nejmenším počtem trestných činů v oblasti věcí veřejných vůbec.

Tabulka 1 Přehled jednotlivých činů podle Policie ČR

§	323 - 326	329	330	331	332	333
2010	891	198	14	53	124	4
2011	987	240	23	85	169	13
2012	905	207	20	63	221	8
2013	957	213	13	90	184	8
2014	791	237	9	63	118	4
2015	707	140	21	59	123	8
2016	607	97	9	26	72	0
2017	654	79	7	23	67	2
2018	476	84	8	180	98	3
2019	616	72	13	37	82	3
2020	578	57	15	36	78	1
2021	544	72	7	30	62	3
2022	523	61	7	50	129	1
2023	95	14	0	4	12	0
celkem	9 431	1 771	166	799	1 539	58

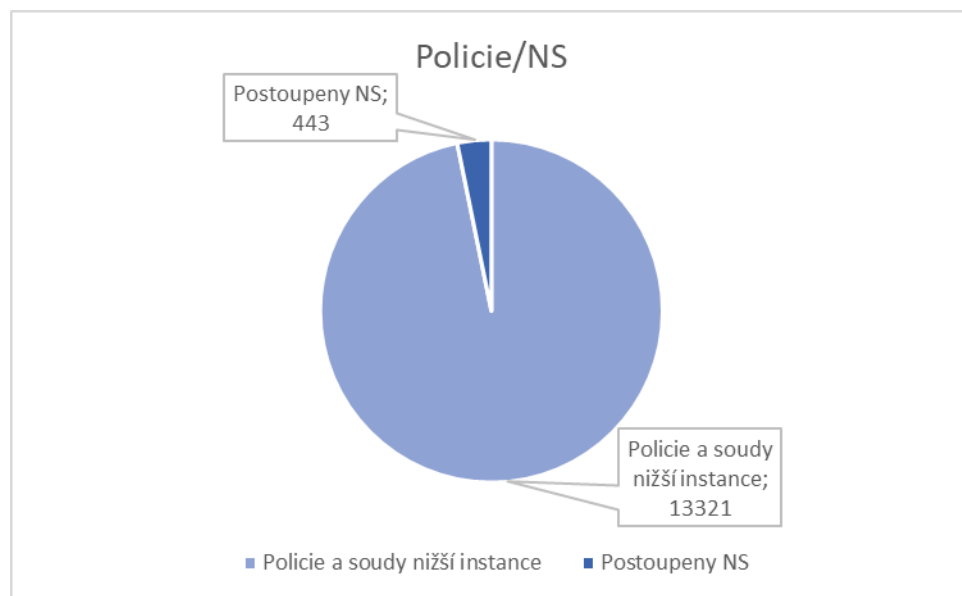
Zdroj: vlastní zpracování, zdroj dat - www.policie.cz/

3.2. Analýza judikatury Nejvyššího soudu

V této podkapitole se zaměřím přímo na analýzu judikatury Nejvyššího soudu. Jako informační zdroj slouží webové stránky Nejvyššího soudu. Budu analyzovat judikaturu zveřejněnou v letech 2010-2023, protože se řídím zákonem číslo 40/2009 Sb., trestní zákoník, který vešel v účinnost 1. ledna 2010.

Použiji rozšířené vyhledávání při čemž musím zvolit trestní kolegium, vybrat pouze judikáty Nejvyššího soudu a podle hesel vyhledat judikaturu, kterou potřebuji ke zpracování analýzy. Jistě bude znát rozdíl v počtu trestných činů oproti předchozí kapitole. Je to z toho důvodu, že k Nejvyššímu soudu postoupí pouze zlomek případů.

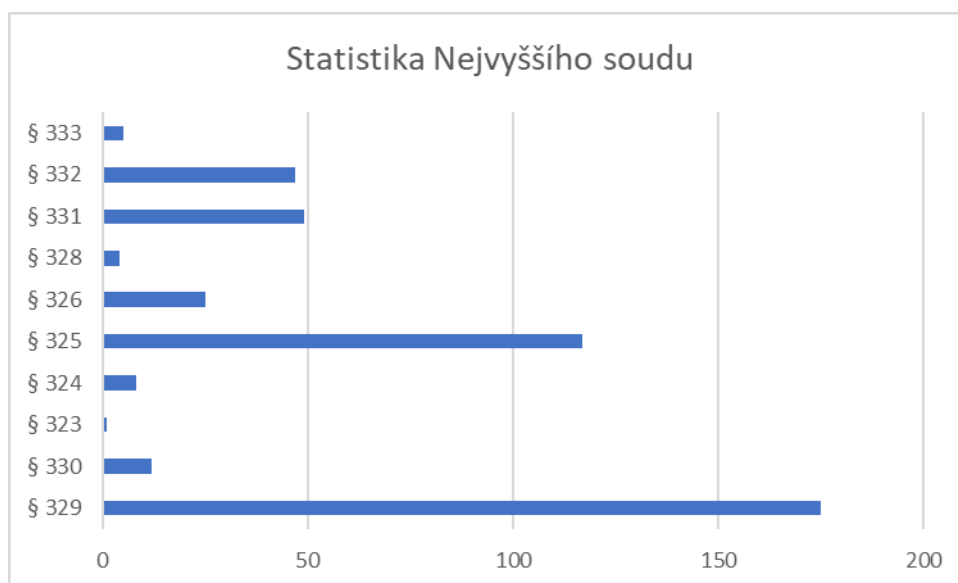
Graf 2 Případy postoupené Nejvyššímu soudu

Zdroj: vlastní zpracování, zdroj dat - www.policie.cz/; www.nsoud.cz/

První graf analýzy komparuje právě případy zaznamenané ve statistikách Policie ČR a případy, které byly postoupeny k Nejvyššímu soudu. Celkově policie v letech 2010-2023 zaznamenala ve svých statistikách 13 764 případů proti pořádku ve věcech veřejných. K Nejvyššímu soudu bylo postoupeno celkem 443 případů, což jsou pouze 3 % z celkového počtu. Případů, které byly vyřešeny policií nebo soudy nižších stupňů, zůstalo zbylých 97%, tedy 13 321 případů.

Graf 3 Statistika Nejvyšší soud

Zdroj: vlastní zpracování, zdroj dat - www.nsoud.cz/

V grafu statistiky judikatury Nejvyššího soudu lze vidět, že § 323, § 324, § 325 a § 326 trestního zákoníku jsou již rozděleny. To ale nemění nic na tom, že i kdyby byly zahrnuty v jednu kategorii, stále by nebyly početně nejčastějšími trestnými činy proti pořádku ve věcech veřejných, jako tomu bylo u analýzy kriminality Policie ČR. Přisvojení pravomoci úřadu, které je pod § 328 řešil Nejvyšší soud čtyřikrát a řadí se tak po § 323 Násilí proti orgánu veřejné moci na druhý nejméně početný trestný čin.

Jako nejpočetnější lze bezesporu uvést § 329 trestního zákoníku – Zneužití pravomoci úřední osoby, který je zaznamenán ve 175 případech. Mnohdy je tento trestný čin spojený s prospěchem, zpronevěrou nebo například s přístupem k interním informacím, které má pouze úřední osoba. Maření úkolu úřední osoby z nedbalosti se pod § 330 dostalo k Nejvyššímu soudu dvanáctkrát.

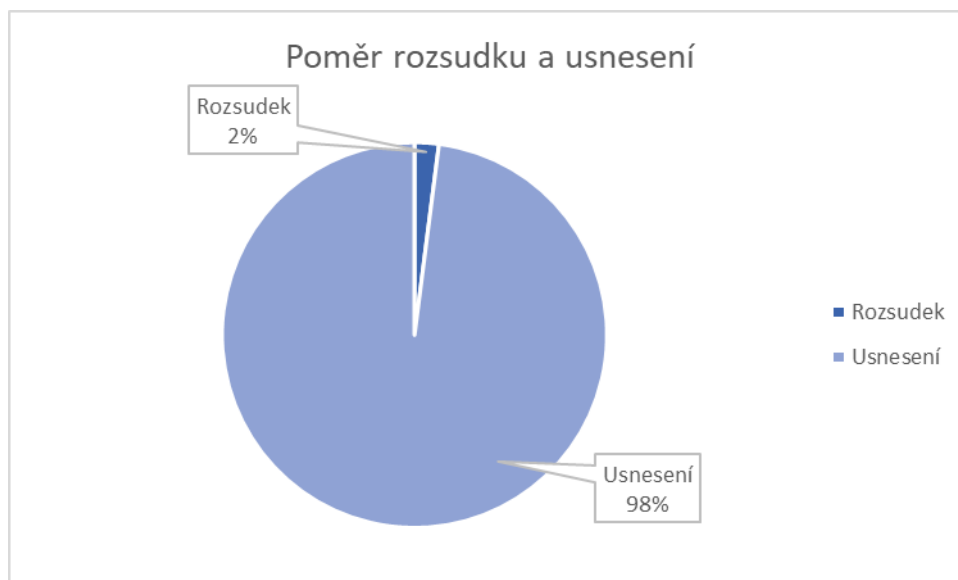
Co se týče Úplatkářství, má § 333 TZ Nepřímé úplatkářství opět nejnižší počet trestných činů. Na rozdíl od toho je výskyt TČ § 331 a § 332 vcelku vyrovnaný s počty 49 a 47 trestných činů. Zajímavostí je, že se § 331 Přijetí úplatku v mnoha případech pojí s trestným činem § 329 Zneužití pravomoci úřední osoby a tato kombinace se pojí v mnoha případech i s § 332 Podplácení.

Tabulka 2 Přehled jednotlivých činů podle Nejvyššího soudu

§	323	324	325	326	328	329	330	331	332	333
2010	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0
2011	0	0	3	0	0	1	1	3	0	0
2012	1	0	10	2	0	4	0	4	1	0
2013	0	0	7	0	0	6	1	2	4	0
2014	0	1	14	4	0	16	0	9	5	1
2015	0	2	8	3	1	8	0	4	2	0
2016	0	0	18	1	2	19	0	3	5	0
2017	0	1	10	1	0	23	0	4	7	1
2018	0	1	11	4	0	24	0	4	4	0
2019	0	0	10	2	0	19	2	6	5	1
2020	0	2	13	2	0	19	3	3	4	0
2021	0	1	5	2	0	15	2	4	3	0
2022	0	0	8	2	0	14	2	3	3	1
2023	0	0	0	2	1	7	1	0	3	1
celkem	1	8	117	25	4	175	12	49	47	5

Zdroj: vlastní zpracování, zdroj dat - www.nsoud.cz/

Graf 4 Poměr rozsudku a usnesení

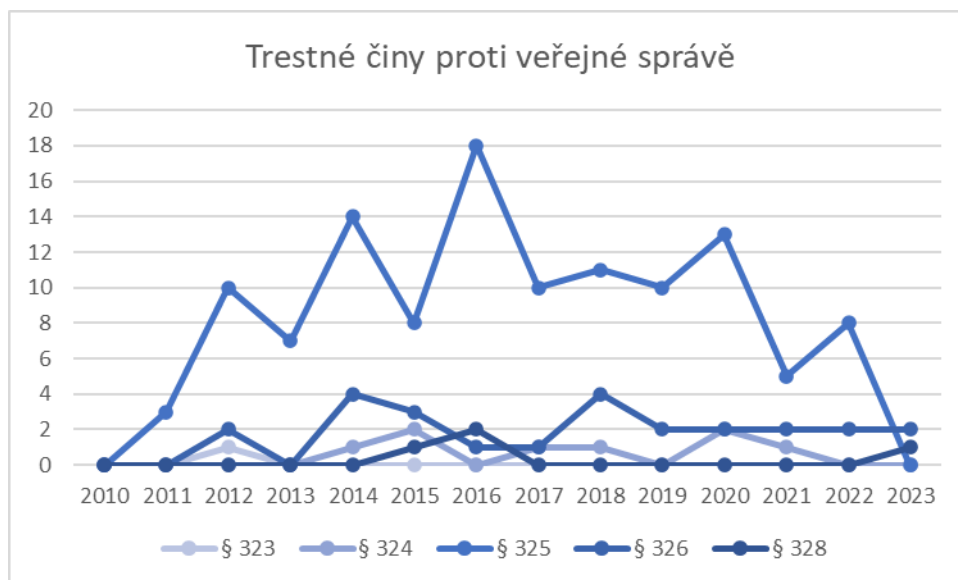

Zdroj: vlastní zpracování, zdroj dat - www.nsoud.cz/

Nejčastější formou rozhodnutí Nejvyššího soudu ve věcech proti pořádku ve veřejné správě je usnesení. Celkem jich bylo vydáno 434, což je v přepočtu 98 %.

Rozhodnutí ve formě rozsudku bylo vydáno pouze v 9 případech, což jsou zbylá 2 %. V případě Nejvyššího soudu je rozsudek vydáván v některých předepsaných případech. Konkrétně se jedná například o řízení o dovolání nebo o stížnosti pro porušení zákona. Rozsudek může být i odsuzující, když schválí dohodu o vině a trestu.

Graf 5 Trestné činy proti veřejné správě

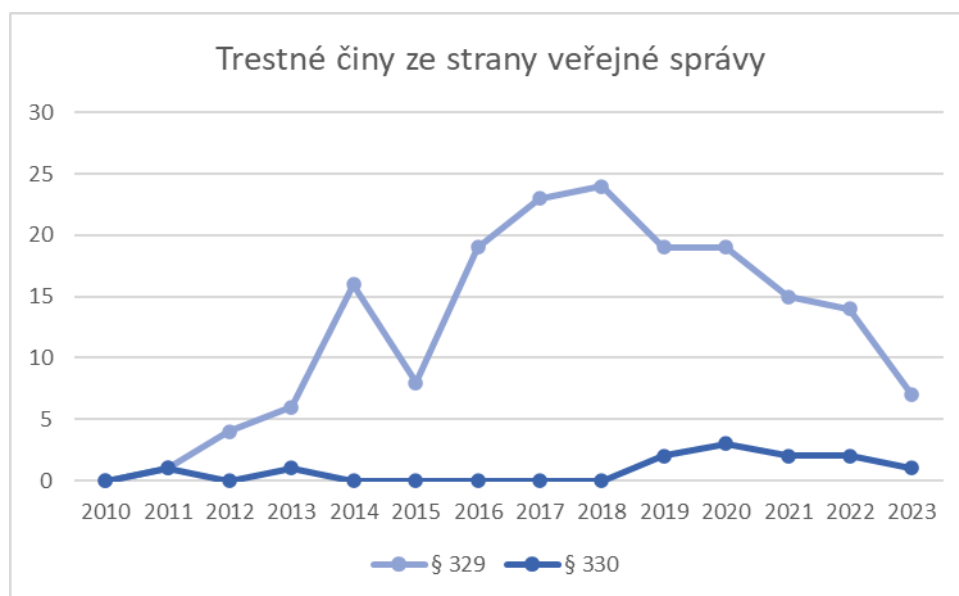
Zdroj: vlastní zpracování, zdroj dat - www.nsoud.cz/

Při pohledu na graf si lze povšimnout, že u § 325 Násilí proti úřední osobě se v letech 2010-2023 vyskytuje pravidelně nejvíce případů. V roce 2016 je to dokonce 18 případů, což je nejvíce ze všech trestných činů proti veřejné správě. Tyto případy se týkají hlavně policejních složek, které jsou na tento trestný čin náchylné z toho důvodu, že jsou pachatelům přímo vystavovány a řeší s nimi konflikty.

Jako druhý lze umístit § 326 Vyhrožování s cílem působit na úřední osobu. Oběťmi jsou v realitě povětšinou policie nebo exekutoři, který se snaží vykonávat úkoly v přímém kontaktu s pachateli. V tomto případě jsou však náchylné i osoby, jako jsou například politici, kteří jsou aktivní na sociálních sítích a lidé mají tak větší prostor k výhrůžkám s pocitem jakési nedotknutelnosti a anonymity.

Nejméně případů se vyskytuje při § 323 Násilí proti orgánu veřejné moci, § 324 Vyhrožování s cílem působit na orgán veřejné moci a § 328 Přisvojení pravomoci úřadu. Těchto případů se vyskytují ročně pouze jednotky. Může to být proto, že pachatelé častěji vyhrožují nebo útočí přímo na úřední osoby nežli na celé orgány veřejné moci.

Graf 6 Trestné činy ze strany veřejné správy

Zdroj: vlastní zpracování, zdroj dat - www.nsoud.cz/

V kategorii trestných činů ze strany veřejné správy je jasně vidět, že je nejčastěji páčán trestný čin §329 Zneužití pravomoci úřední osoby. V roce 2018 se vyskytlo dokonce 24 případů, což z něj dělá nejpočetnější trestný čin napříč všemi kategoriemi. Může tomu tak být proto, že postavení úřední osoby a pocit moci přímo vyzývá k pohnutce zneužití. Nejčastěji se tak děje v případech neoprávněného obohacení ve formě присvojení financí (např. obecních) nebo potřebě ovlivňovat různé procesy ve svůj prospěch.

U Maření úkolu úřední osoby z nedbalosti, tedy § 330, bylo sice nejvíce výskytů v roce 2020, kdy byl tento trestný čin zjištěn třikrát. Výkyvy mezi jednotlivými roky nejsou nijak velké. Jedná se o např. o případy, kdy úřední osoba neprovádí úkol řádně a důsledně.

Následující graf znázorňuje kategorii Úplatkářství. Jak už bylo zmíněno výše, Úplatkářství dělíme na § 331 Přijetí úplatku, § 332 Podplacení a § 333 Nepřímé úplatkářství. Nepřímé úplatkářství se vyskytuje nejméně. Jsou to případy, kdy osoba nabízí úplatek další osobě za to, že jejich prostřednictvím bude působit na výkon pravomoci. Častěji se vyskytuje § 331 TZ Přijetí úplatku, které se v některých případech opět pojí s § 332 Podplacení, kdy jde o přímé podplacení osoby, po které subjekt TČ vyžaduje jakési zvýhodnění.

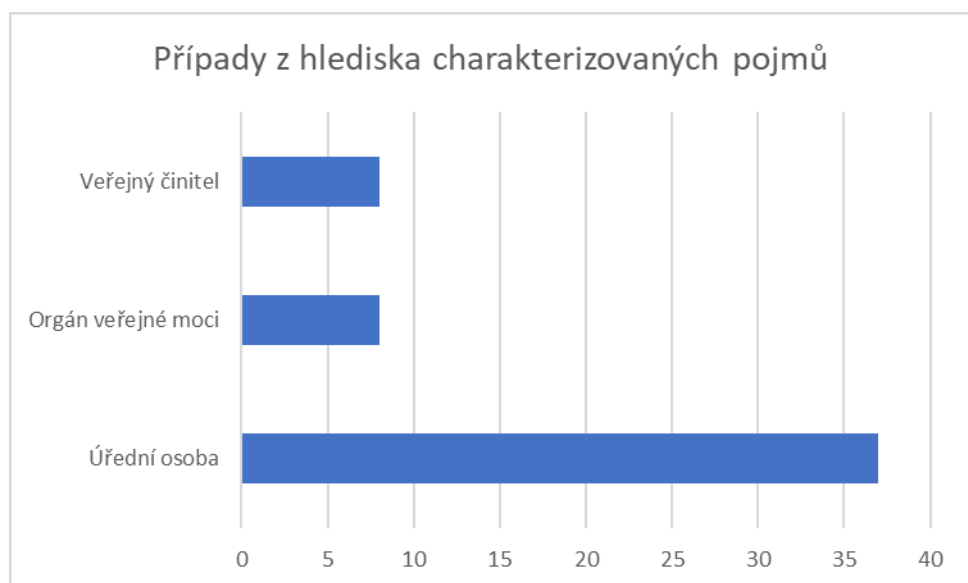
Graf 7 Úplatkářství

Zdroj: vlastní zpracování, zdroj dat - www.nsoud.cz/

Poslední znázorněný graf se věnuje statistickému zhodnocení trestných činů s ohledem na pojmy, které byly charakterizovány v první kapitole. Jsou to tudíž pojmy „úřední osoba“, „orgán veřejné moci“ a pro větší ucelení je zde vyobrazen i pojem „veřejný činitel“. Jedná se o judikáty, kde je přímo zmíněn daný pojem. Nejvyšší počet bezesporu připadá pojmu „úřední osoba“. Tento pojem se přímo řeší celkem ve 37 případech. Další dva pojmy se každý vyskytují v 8 případech.

Graf 8 Případy z hlediska charakterizovaných pojmů

Zdroj: vlastní zpracování, zdroj dat - www.nsoud.cz/

4. Analýza kauzy trestných činů proti pořádku ve věcech veřejných

V této poslední části mé bakalářské práce se budu věnovat rozkladu judikátů Nejvyššího soudu na elementární části. Cílem analýzy je charakterizovat podstatné vlastnosti částí vybraných judikátů.

Výklad zákona není vždy jasný a je možné ho chápat více způsoby. Také se stávají situace, že sbírky právních norem neobsahují všechny možné situace, které mohou nastat. V takových případech lze nalézt řešení v judikatuře, což je rozhodovací praxe soudů.

Judikaturu tvoří jednotlivé judikáty. Jako judikát se označuje rozhodnutí soudu v rámci konkrétního soudního řízení. Jedná se o závazné stanovisko, které má vliv na další podobné případy a může být použito jako precedens pro budoucí rozhodování soudů v podobných záležitostech. Judikáty jsou významným zdrojem práva a jsou důležité pro vytváření soudní praxe a konzistentnosti rozhodování. Judikáty se zaznamenávají a archivují pro budoucí použití a jsou obvykle publikovány v právních sbírkách.

Součástí judikátů, které jsou publikované ve sbírce rozhodnutí, je právní věta. Právní věta je vlastně stručné shrnující sdělení, které uvádí jednotlivé soudní rozhodnutí. Dá se říci, že tyto věty přednostně slouží k lepší orientaci v judikatuře soudů.

K případu judikátů se vztahuje i pojem „soudcovské dotváření práva“, který nastává v případech, že právní norma neobsahuje potřebné informace, tzn. není úplná. Vzniká v ní tedy skulina. Právní norma v takových případech popisuje skutkovou podstatu, na kterou norma přímo spadá, ale nepopisuje skutkovou podstatu, pro kterou ji dále lze použít a je podobná. Soudcovské dotváření práva je tedy proces, při kterém soudci interpretují a aplikují právní předpisy a vytvářejí nová právní pravidla, aby vyřešili konkrétní právní případy, které jim byly předloženy. Soudcové se v této roli zaměřují na výklad právních předpisů, které mohou být nejasné, neúplné nebo rozporné, a na aplikaci těchto pravidel na konkrétní případ. V některých případech mohou soudci také používat obecné principy spravedlnosti a rovnosti jako podporu svých rozhodnutí. Soudcovské dotváření práva je důležité pro to, aby právo bylo pružné a přizpůsobitelné v různých situacích, které se vyskytují v praxi. Tento proces může být však také kontroverzní, protože soudci mají určitou míru svobody při dotváření právních pravidel a mohou být ovlivněni svými osobními názory a hodnotami. Proto je důležité, aby soudci byli nezávislí a nestranní a aby se řídili zásadami právního státu a právní jistoty.

Tato část bakalářské práce bude věnována třem judikátům Nejvyššího soudu. Každý judikát je vybrán z jedné skupiny trestných činů proti pořádku ve věcech veřejných. Z kategorie trestných činů, které jsou vykonávány proti veřejné správě budu analyzovat trestný čin § 325 trestního zákoníku Násilí proti úřední osobě. Následně bude další analýza věnována trestnému činu ze strany veřejné správy a to § 330 TZ Maření úkolu úřední osoby z nedbalosti. V poslední řadě bude rozebrán trestný čin z kategorie úplatkářství, a to konkrétně § 331 trestního zákoníku Přijetí úplatku.

4.1. Metodologie

Jak jsem již zmiňovala, judikaturu jsem vyhledávala přímo na oficiálních stránkách Nejvyššího soudu. Jako výběrová kritéria jsem volila „datum zveřejnění“ od 1. 1. 2010, poněvadž se řídím podle zákona číslo 40/2009 Sb., trestní zákoník, který vešel v účinnost právě 1. 1. 2010. To ovšem nevylučuje, že se zde nemůže vyskytnout případ páchaní trestného činu z předešlých let. Lze tak vidět u judikátu číslo 2, kdy byl trestný čin spáchaný před rokem 2010, ale případ byl řešen až v roce 2012 a rozhoduje se tedy podle platného zákona. U kolonky „Hesla“ jsem zvolila položku trestní a dále jsem vyhledávala jednotlivé názvy trestných činů. U kolonky „Soud“ jsem zvolila Nejvyšší soud a trestní kolegium. Pro moje vyhledávání jsou důležitá rozhodnutí s právní větou. Nejprve jsem vyhledala rozsudky. Jelikož je rozsudků v této skupině trestných činů pouze 9, podařilo se mi najít jen jeden s právní větou. Posléze jsem se tedy zaměřila na usnesení, která taktéž právní větu obsahují a těch již judikatura Nejvyššího soudu obsahuje více, proto doplní další dvě kategorie.

Rozbor judikátu se bude skládat ze dvou hlavních kroků, přičemž každý z nich má za úkol získat hlubší porozumění rozhodnutí soudu a jeho dopadů. Následující kroky budou součástí rozboru judikátu:

Identifikace případu: Nejprve je třeba identifikovat konkrétní případ, na který se vztahuje daný judikát. Jako první je třeba zjistit, o jaký druh případu se jednalo, jaké skutky byly spáchány, jaké právní postupy byly uplatněny a jaký byl výsledek rozhodnutí soudů nižších instancí. Vložena bude také právní věta, která daný judikát uvádí, přičemž se zaměřím na význam judikátu ve vztahu k pojmu úřední osoby a zda byl trestný čin vykonán v souvislosti s výkonem její funkce.

Analýza rozhodnutí Nejvyššího soudu: Poté je třeba pečlivě analyzovat rozhodnutí soudu a jeho odůvodnění. Je třeba zjistit, jakými právními argumenty se soudci řídili a jaké byly důvody pro vynesení konkrétního rozhodnutí.

4.2. Judikát 6 Tdo 186/2016

Judikát z kategorie trestných činů proti veřejné správě se týká násilí proti úřední osobě. Toto rozhodnutí je ze dne 20. 4. 2016 a jedná se o usnesení. V tomto případě jsou dovolatelé dvě fyzické osoby, které podávají dovolání proti usnesení Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 29. 6. 2015, č. j. 4 To 23/2015-286, jako soudu odvolacího v trestní věci vedené u Okresního soudu v Teplicích pod spisovou značkou 2 T 92/2013.

Rozsudkem Okresního soudu v Teplicích byli obvinění uznáni vinnými trestným činem krádeže ve spolupachatelství a trestným činem násilí proti úřední osobě podle § 325 odstavce 1 písmene a) trestního zákoníku ve spolupachatelství. Oba obvinění se odvolali ke Krajskému soudu v Ústí nad Labem, který ale odvolání zamítl.

4.2.1. Skutkový stav

Obvinění se podle skutkových zjištění dopustili trestného činu tím, že jeden z obviněných dne 18. 10. 2012 v areálu střelnice, kde působil jako její správce, zjistil, že v době jeho nepřítomnosti v prostorách střelnice v rámci kontroly České inspekce životního prostředí bylo započato šetření kvůli podezření z nepovoleného ukládání odpadů.

Na místě byli přítomni dva inspektoři, které obvinění i přes prokázání průkazem začali nejprve vulgárně napadat a vykazovat z areálu. Poté jeden z obviněných začal přítomnou inspektorku napadat fyzicky a vytrhl jí z ruky fotoaparát, kterým byla prováděna dokumentace kontrolní činnosti. Druhého inspektora, který se snažil fotoaparát získat zpět, přitlačil tentýž obviněný k automobilu, zatím co ho rukou držel za oblečení v oblasti krku. Druhá obviněná zatím vulgárně napadala inspektorku, posléze jí začala opět napadat fyzicky a bránit jí dokumentovat situaci mobilním telefonem.

Oba obžalovaní, kteří fotoaparát odcizili, nastoupili do svého vozidla a popojeli opodál. Z odcizeného fotoaparátu vyndali paměťovou kartu a baterii. Poté se vrátili nazpět, fotoaparát poškozeným inspektorům vrátili, avšak bez paměťové karty a baterie a odjeli pryč. Způsobili tak škodu na majetku vlastníkovu fotoaparátu, poškozené České inspekci životního prostředí a Oblastnímu inspektorátu Ústí nad Labem. Poškození neutrpěli zranění, která by se musela lékařsky ošetřovat.

Za své jednání byli oba obvinění odsouzeni podle § 325 odstavce 1 TZ za použití § 43 odstavce 1 TZ k trestu odnětí svobody na dobu jednoho roku, který jim byl podmíněčně odložen na zkušební dobu čtyř let. Zároveň jim byla uložena povinnost, aby ve lhůtě podmíněčného odsouzení, uhradili škodu, kterou způsobili. Proti tomuto rozsudku se oba

obvinění odvolali ke Krajskému soudu v Ústí nad Labem, který usnesením ze dne 29. 6. 2015 napadený rozsudek z podnětu odvolání zamítl z důvodu, že rozhodnutí nabylo právní moci. Proti usnesení Krajského soudu ve spojení s rozsudkem Okresního soudu podali obvinění dovolání k Nejvyššímu soudu z důvodu přesvědčení „nesprávného posouzení práva na spravedlivý proces“.

4.2.2. Právní věta

„Násilí proti úřední osobě, Úřední osoba, Skutek § 127 odst. 1, 2, § 325 odst. 1 tr. zákoníku, § 120 odst. 3 tr. ř. I. Úřední osoba požívá ochrany ve smyslu § 127 odst. 2 tr. zákoníku tehdy, pokud byl trestný čin vůči ní spáchán v souvislosti s její pravomocí. Proto je nezbytné, aby v popisu skutku, jímž byl obviněný jako pachatel uznán vinným trestným činem násilí proti úřední osobě podle § 325 odst. 1 tr. zákoníku, byly vyjádřeny ty skutečnosti, které odůvodňují závěr, že úřední osoba vykonávala svoji pravomoc zákonu odpovídajícím způsobem (srov. přiměřeně č. 54/1970-II. Sb. rozh. tr.). V důsledku toho musí být součástí popisu skutku také odkaz na konkrétní právní předpis, upravující výkon pravomoci úřední osoby, jakož i popis takových skutkových okolností, z nichž je patrné, že úřední osoba vykonávala svoji pravomoc v souladu s ním (secundum et intra legem). Trestní příkaz, Opravné prostředky, Lhůty § 314g odst. 1 tr. ř. II. Odpor proti vydanému trestnímu příkazu může osoba k tomu oprávněná podat účinně i předtím, než jí byl trestní příkaz doručen.“

Vzhledem k argumentům dovolacího důvodu ze strany obviněných, kteří se vyslovili, že oba soudy nesprávně posoudily počínání pracovníků. Tvrdili, že poškození inspektoři nebyli napadeni v souvislosti s výkonem pravomoci úřední osoby, protože jejich počínání bylo protiprávní, například z hlediska vstupu na pozemek soukromého vlastnictví bez vědomí kontrolované osoby a nebyl tedy spáchán čin násilí proti úřední osobě.

V tomto případě kvůli nedostatečnému vyslovení soudů nižší instance, Nejvyšší soud vrátil případ k opakovanému prověření a rozhodnutí.

Dokazování soudu by mělo vycházet ze zjištění, jestli poškození inspektoři postupovali podle § 12 zákona č. 552/1991 Sb., nebo ve formě zajišťování důkazů při hrozícím nebezpečí z prodlení (§ 138 správního řádu), či prováděli úkony po zahájení správního řízení, jednak na zjištění, ve vztahu, k jakému zákonu svou pravomoc vykonávali.

4.2.3. Rozhodnutí Nejvyššího soudu

Obvinění dovolání podali z toho důvodu, že byli přesvědčeni, že odvolací soud odvolání zamítl bez jakéhokoli projednání. Měli také zato, že byl nesprávně posouzen postup

inspektorů, protože podle nich byl postup kontroly protiprávní z hlediska nedovoleného pohybu na soukromém pozemku. Ani jednu ze vznesených námitek nebral Nejvyšší státní zástupce jako důvodnou.

Nejvyšší soud nedříve zkoumal, zda je dovolání přípustné. Poté, co shledal, že dovolání přípustné je, zkoumal zdá vznesené námitky obviněných naplňují uvedený dovolací důvod.

Toto šetření prováděl zvláště ze strany obviněného a zvláště ze strany obviněné. Při vztahu k obviněnému došel Nejvyšší soud k závěru, že nepochybil Okresní soud, když nařídil hlavní líčení, nýbrž je vadným právní závěr odvolacího soudu, tedy Krajského soudu. V důsledku naplnění dovolacího důvodu zrušil Nejvyšší soud usnesení Krajského i rozsudek Okresního soudu a soudu prvního stupně přikázal danou věc znovu projednat a rozhodnout.

V případě obviněné Nejvyšší soud znovu shledal námitky naplňující dovolací důvod, tudíž její dovolání uvedl za důvodné. Obviněná totiž argumentuje tím, že inspektoři jednali nad rámec svých práv a povinností, proto se nejedná o násilí proti úřední osobě. I v jejím případě dovolací soud zrušil usnesení Krajského soudu a usnesení Okresního soudu a přikázal tak soudu prvního stupně, aby danou věc znovu projednal a rozhodl.

Proti rozhodnutí o dovolání není přípustný opravný prostředek s výjimkou obnovy řízení.

4.3. Judikát 8 Tz 97/2012

Judikát se týká skupiny trestných činů, které jsou vykonávány ze strany veřejné správy. V tomto případě se jedná o rozsudek trestného činu maření úkolu úřední osoby z nedbalosti.

Tento případ Nejvyšší soud projednával dne 29. 1. 2013. Stěžovatelem byl ministr spravedlnosti, který stížnost podal v neprospěch obviněného, proti usnesení Krajského soudu v Ostravě ze dne 17. 5. 2012, č. j. 3 To 38/2012-579.

Na tomto rozhodnutí je názorně vidět, jak se prolíná trestní zákon platný do 31. 12. 2009, protože trestný čin byl páchan do roku 2008 a rozhodnutí bylo vydáno až v roce 2013, kdy platí nová právní úprava, a to zákon číslo 40/2009 Sb., trestní zákoník, kde již není používán pojem „veřejný činitel“, nýbrž „úřední osoba“.

4.3.1. Skutkový stav

Obviněný pracoval jako referent na úseku přenesené působnosti, oddělení přestupků odboru právního Úřadu městského obvodu Ostrava – jih. Byl obviněn z toho, že způsobem, který nebyl zjištěn, vynesl z předepsaných úložných prostor 243 přestupkových spisů, které

mu byly přiděleny ke zpracování, se kterými opět nezjištěným způsobem naložil. Dále byl obviněn z toho, že 260 jemu přidělených spisů nebylo pro jeho nečinnost projednáno v prekluzivní lhůtě. Tohoto jednání se dopustil s vědomím toho, že pokud nebude konat při prošetřování uvedených spisů, může nastat nepříznivý následek, a to takový, že zanikne možnost přestupky projednat právě kvůli uplynutí prekluzivní lhůty stanovené zákonem.

Dne 7. 11. 2011 byl obviněný Okresním soudem v Ostravě uznán vinným z trestného činu maření úkolu veřejného činitele z nedbalosti podle § 159 odstavce 1 zákona číslo 140/1961 Sb., trestního zákona, který byl účinný do 31. 12. 2009, protože se činu dopouštěl v letech od 2004 do 2008. Proti tomuto rozsudku se odvolal ke Krajskému soudu v Ostravě. Krajský soud věc projednal a usnesením ze dne 17. 5. 2012 napadený rozsudek zrušil v celém rozsahu, kvůli údajným pochybením v souvislosti se zahájením stíhání obviněného a věc podle § 260 tr. ř. vrátil k došetření státnímu zástupci. Podle Krajského soudu popis skutku v usnesení o zahájení trestního stíhání neobsahuje vyjádření znaků daného trestného činu a nevyplývá z něj na základě čeho lze obviněného brát jako veřejného činitele, protože chybí určení jeho pravomocí a není tak viděn znak zmaření nebo ztížení úkolu z nedbalosti.

Právě proti usnesení Krajského úřadu v Ostravě podal ministr spravedlnosti stížnost pro porušení zákona v neprospěch obviněného, kde projevil nesouhlas s jeho rozhodnutím, které říká, že popis skutku obsažený v usnesení policejního orgánu o zahájení trestního stíhání neobsahuje vyjádření všech znaků trestného činu maření úkolu veřejného činitele z nedbalosti. Podle ministra je totiž zřejmé, že obviněný jednal jako veřejný činitel (úřední osoba) a proto měl potřebné pravomoci k vykonávání úkolu. Ve stížnosti také konstatoval, že v podobných případech Nejvyšší soud již rozhodoval a činy byly kvalifikovány jako trestný čin zneužití pravomoci veřejného činitele nebo maření úkolu veřejného činitele z nedbalosti.

4.3.2. Právní věta

„Zmařením důležitého úkolu ve smyslu § 330 odst. 1 tr. zákoníku se rozumí také porušení povinnosti oprávněné úřední osoby projednat správní delikt a rozhodnout o něm v zákonné prekluzivní lhůtě. Proto v případě, že oprávněná úřední osoba způsobí svou nečinností zánik správní odpovědnosti konkrétních osob za takový delikt, lze vůči ní vyvodit trestní odpovědnost za trestný čin maření úkolu úřední osoby z nedbalosti podle § 330 tr. zákoníku. Při úmyslném zavinění není vyloučena trestní odpovědnost za zneužití pravomoci úřední osoby podle § 329 tr. zákoníku.“

V tomto případě Nejvyšší soud nerozhodoval přímo o tom, zda se jedná o trestný čin proti pořádku ve věcech veřejných. Avšak lze určit, že se z hlediska postavení obviněného zcela jistě jedná o výkon funkce veřejného činitele, protože jednal jako referent na úseku přenesené působnosti na oddělení přestupků odboru právního a byl mu přidělen důležitý úkol. Byl si také vědom prekluzivní lhůty a následku při jeho nečinnosti.

Co se týče odvolání se na příslušný právní předpis, lze zmínit, že ministr spravedlnosti zmiňoval ustanovení § 254 odst. 1, § 258 odst. 1 písm. a), § 260 a § 2 odst. 6 tr. ř., a konstatoval, že se těmito zákonnými ustanoveními Krajský soud při svém rozhodování neřídil.

Uvedl také, že „zákon v ustanovení § 160 odst. 1 tr. ř. stanoví, že nasvědčují-li prověřováním podle § 158 tr. ř. zjištěné a odůvodněné skutečnosti tomu, že byl spáchán trestný čin, a je-li dostatečně odůvodněn závěr, že jej spáchala určitá osoba, rozhodne policejní orgán neprodleně o zahájení trestního stíhání této osoby jako obviněného, pokud není důvod k postupu podle § 159a odst. 2 a 3 nebo § 159b odst. 1 tr. ř. Výrok usnesení o zahájení trestního stíhání musí obsahovat popis skutku, ze kterého je tato osoba obviněna, aby nemohl být zaměněn s jiným, zákonné označení trestného činu, který je v tomto skutku spatřován; obviněný musí být v usnesení o zahájení trestního stíhání označen stejnými údaji, jaké musí být uvedeny o osobě obviněného v rozsudku (§ 120 odst. 2 tr. ř.). V odůvodnění usnesení je třeba přesně označit skutečnosti, které odůvodňují závěr o důvodnosti trestního stíhání.“

4.3.3. Rozhodnutí Nejvyššího soudu

Obviněný svým opomenutím způsobil protiprávní stav, který způsobil svou nečinností, a který měl za následek to, že z nedbalosti zavinil asi u pěti přestupkových věcí, které mu byly přiděleny k řešení, nástup zániku možnosti přestupek projednat právě z důvodu uplynulých prekluzivních lhůt, které jsou stanovené v ustanovení § 20 odst. 1, odst. 2 zák. č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů. Toto však v rozhodnutí Nejvyššího soudu není zásadní.

Pro rozhodnutí Nejvyššího soudu je zásadní, že odvolací soud pochybil tím, že věc vrátil k došetření státnímu zástupci, pro což neměl zákonný podklad. Proto rozhodl, že byl porušen zákon v ustanoveních § 254 odst. 1, § 258 odst. 1 písm. a) a § 260 tr. ř., a v řízení, které tomuto rozhodnutí předcházelo, také v ustanovení § 2 odst. 6 tr. ř. Pochybení bylo ve prospěch obviněného. Proti rozhodnutí není opravný prostředek přípustný.

4.4. Judikát 5 Tdo 467/2021

Poslední analýza judikátu Nejvyššího soudu se týká kategorie úplatkářství. Konkrétně se jedná o případ Přijetí úplatku, který má název „Úplatek jako odměna za administrativní a další služby v řízení o dotaci“. Jedná se o usnesení, jehož rozhodnutí bylo vydáno 30. 6. 2021. Je to tedy nejnovější případ v této analýze.

Obvinění jsou v tomto případě dva lidé (dále obviněný A, obviněná B). Obvinění k Nejvyššímu soudu poslali dovolání proti rozsudku Vrchního soudu v Olomouci ze dne 22. 10. 2020, sp. zn. 6 To 57/2020, jenž rozhodoval jako soud odvolací v trestní věci vedené u Krajského soudu v Brně, který má spisovou značku 61 T 8/2018.

4.4.1. Skutkový stav

Obvinění se měli trestného činu dopustit tím, že za finanční odměnu pomáhali získat, lépe řečeno čerpat dotaci obchodním společenstvem tím, že obstarávali všechnu potřebnou dokumentaci, která je vyžadována pro přidělení a čerpání dotace. Při tomto jednání zneužili svých postavení a informací, které získali ve svých funkcích. Obviněný A totiž pracoval jako vedoucí oddělení a posléze odboru kontroly a plateb Úřadu regionální rady, Regionální rady regionu soudržnosti Střední Morava, v rámci Regionálního operačního programu Střední Morava. Obviněná B pracovala nejprve jako vedoucí odboru řízení projektu Regionálního operačního programu Střední Morava a nadále na mateřské a rodičovské dovolené pracovala na základě dohod o pracovní činnosti jako odborný referent oddělení řízení projektů.

Obviněný A pomáhal příjemcům dotací s tím, jakých dokumentů a v jakých lhůtách je třeba, aby řízení bylo co nejrychlejší a nejpohodlnější. Vyžadoval pro ně podklady, následně je vyhotovoval a posílal nazpět příjemcům, kteří je odesílali na Úřad regionální rady. Později oslovil i obviněnou B a nabídl jí, aby mu pomáhala s administrativou na dvou projektech za finanční odměnu. Obviněná B nabídku přijala. Obviněný A dále příjemcům dotace přednostně oznamoval stanoviska Úřadu regionální rady a sděloval jim interní informace, aby příjemci byli dopředu připraveni. Za své služby přijímal finanční částky a nefinanční prospěchy, z kterých obviněná B získávala provizi.

Rozsudkem Krajského soudu v Brně ze dne 6. 5. 2020, sp. zn. 61 T 8/2018, byli obvinění uznáni vinnými přečinem přijetí úplatku podle § 331 odst. 1 alinea 1 zákona č. 40/2009 Sb., trestního zákoníku, ve znění pozdějších předpisů. Obviněnému A byl uložen trest odnětí svobody v trvání 3 let, jenž byl podle § 81 odst. 1 a § 82 odst. 1 tr. zákoníku podmíněně odložen na zkušební dobu v trvání 3 let a 6 měsíců. Dále podle § 67 odst. 1 tr. zákoníku za

použití § 68 odst. 1, 2 tr. zákoníku byl tomuto obviněnému uložen také trest peněžítý (140 denních sazeb po 1 000 Kč, v celkové výši 140 000 Kč) a pro případ, že by peněžítý trest nebyl uhrazen v určité lhůtě, byl uložen náhradní trest odnětí svobody. Obviněné B byl podle § 331 odst. 1 tr. zákoníku, § 67 odst. 1, 3 tr. zákoníku za použití § 68 odst. 1, 2 tr. zákoníku uložen peněžítý trest (40 denních sazeb po 500 Kč, v celkové výši 20 000 Kč) a pro případ, že by peněžítý trest nebyl uhrazen v určité lhůtě, byl také uložen náhradní trest odnětí svobody.

Následně se odvolali k Vrchnímu soudu v Olomouci. Ten dne 22. 10. 2020 rozsudkem sp. zn. 6 To 57/2020 rozhodl, že podle § 258 odst. 1 písm. d), e), odst. 2 tr. řádu z podnětu podaného odvolání státního zástupce a obviněných částečně zrušil napadený rozsudek ohledně obviněného A a B v celém výroku o trestu a znovu rozhodl tak, že obviněnému A za přijetí úplatku podle § 331 odst. 1 alinea 1 tr. zákoníku (ohledně toho zůstal napadený rozsudek soudu prvního stupně nezměněn) a za sbíhající se zločiny poškození finančních zájmů Evropské unie podle § 260 odst. 1, 4 písm. b) tr. zákoníku se podle § 260 odst. 4 tr. zákoníku ve spojení s § 43 odst. 2 tr. zákoníku ukládá souhrnný trest odnětí svobody v trvání 3 let, s podmíněčným trváním 3 let a 6 měsíců. Byl však změněn uložený peněžní trest, který byl vyměřen na 125 denních sazeb po 2 000 Kč, v celkové výši 250 000 Kč. Byl také zrušen rozsudek Vrchního soudu v Olomouci ze dne 6. 2. 2020, č. j. 6 To 4/2019-8027, který se obviněného A týkal. Co se týče obviněné B, té Vrchní soud také změnil peněžítý trest, a to na 40 denních sazeb po 1 000 Kč, v celkové výši tedy 40 000 Kč.

4.4.2. Právní věta

„Úplatkem ve smyslu § 331 odst. 1 alinea 1 a § 334 odst. 1 tr. zákoníku může být i odměna, kterou poskytl žadatel o dotaci zaměstnanci orgánu veřejné moci, podílejícímu se na dotačním řízení, za administrativní a další služby (např. za to, že provedl kontrolu splnění podmínek pro vyplacení dotace). Následné rozvázání pracovněprávního vztahu orgánem veřejné moci s takovým zaměstnancem zpravidla nebude dostatečným uplatněním odpovědnosti podle jiného právního předpisu ve smyslu § 12 odst. 2 tr. zákoníku.“

V tomto případě je jasné, že oba obvinění zneužili svého postavení ve svůj prospěch. V souvislosti s výkonem funkce jde tak ruku v ruce poskytování interních informací z pracoviště. Přesněji jde tedy o přijetí úplatku, jakožto odměnu zaměstnanci orgánu veřejné moci za pomoc při přijetí dotace.

V dotačním procesu sice neměli obvinění přidělenou rozhodovací pravomoc, což se projevilo na kvalifikaci trestného činu, nejedná se tak o § 331 odst. 3 písm. b) tr. zákoníku. V tomto

případě se jedná o § 331 odst. 1 alinea 1 tr. zákoníku, za což byli odsouzeni a je postačující, že obvinění A a B spolupůsobili na obstarávání věci obecného zájmu, jakožto zaměstnanci úřadu, který měli dohlížet na řádné vyplácení dotací.

4.4.3. Rozhodnutí Nejvyššího soudu

Nejvyšší soud nejprve zjistil, že jsou formální podmínky pro dovolací řízení splněny, poté se tedy zabýval opodstatněností námitek.

Nejvyšší soud zpravidla odmítá takové dovolání, které opakuje stejné námitky, které byly použity u soudu prvního stupně a odvolací soud se jimi náležitě zabýval. Oba dovolatelé totiž jen opakovali jejich obhajobu. Podle nich byl posuzovaný skutek nesprávně kvalifikován jako přijetí úplatku, protože se o trestný čin vlastně nejednalo, jelikož údajně nebyly naplněny všechny znaky skutkové podstaty.

Obviněný A podotkl, že ani nebyl schopen ovlivnit získání dotací, protože v procesu přidělování dotace nikterak nevystupoval. Tvrdil, že jen pomáhal s administrativou, což byla činnost, za kterou měl dostat zapláceno. Na závěr poznamenal, že s ním byl rozváznán pracovní poměr, což považoval za dostačující, proto navrhl, aby Nejvyšší soud zrušil stávající rozsudky a přikázal opakované jednání a rozhodnutí.

Taktéž obviněná B vyjádřila, že při předchozím jednání soud nebral její námitky v potaz a uvedla, že její jednání nespadá do objektivní stránky skutkové podstaty trestného činu přijetí úplatku, protože podle ní nikdo z obviněných nemohl dotační řízení ovlivňovat. Podle jejího názoru vykonávala také jen administrativní práce ve stádiu, kdy už bylo o příjemci rozhodnuto a dotace již byla schválena, což podle ní odvolací soud nebral v úvahu. Další věci uvedla, že tato činnost nebyla tak intenzivní, že by ovlivnila obstarávání věcí veřejného zájmu.

Situací už se dostatečně zabývaly soudy v předešlém řízení, se kterými Nejvyšší soud souhlasí, a protože rozhodnutí o odmítnutí dovolání má být jen stručně zdůvodněno, postačuje tedy i odůvodnění nižších soudů. V tomto případě ale Nejvyšší soud odůvodnění soudů doplní.

Činu přijetí úplatku se dopustí ten, kdo sám nebo prostřednictvím další osoby přijme nebo si dá slíbit úplatek za vykonání činnosti související s obstaráváním veřejného zájmu a dovolatelé právě v souvislosti s obstaráváním věcí obecného zájmu přijali finanční i nefinanční zvýhodnění. Znovu konstatuje, že se soudy nižšího stupně námitkami obou

obviněných zabývali dostatečně a podrobně se věnovaly i deskripci pojmu „obstarávání veřejného zájmu“ ve vztahu k probíhající situaci a s jejich závěrem Nejvyšší soud souhlasí, protože se podle něj obviněný B účastnil procesu ještě před schválením poskytnutí dotace, tudíž proces ovlivňoval od začátku.

Nakonec tedy vyplývá, že námitky obou dovolatelů byly konstatovány jako neopodstatněné, proto je Nejvyšší soud kvůli zmíněným důvodům odmítl bez zkoumání zákonnosti a odůvodněnosti napadeného rozhodnutí a předchozího řízení.

Proti tomuto rozhodnutí o dovolání opět není přípustný opravný prostředek s výjimkou obnovy řízení.

4.5. Shrnutí

V první části této analýzy bylo hlavním zájmem vyobrazit početnost jednotlivých trestných činů proti pořádku ve věcech veřejných. Z hlediska policejních statistik je výsledek takový, že se bezesporu vyskytuje více trestných činů proti veřejné správě. U Nejvyššího soudu, kam se dostane jen část těchto činů už výsledek tak jednoznačný není. Mezi nejčastější trestné činy proti pořádku ve věcech veřejných, které Nejvyšší soud řeší, patří § 329 Zneužití pravomoci úřední osoby. Tento trestný čin Nejvyšší soud řešil při 175 případech. Důvody pro zneužívání pravomoci mohou být různé - od osobního prospěchu až po nesprávné rozhodnutí či předpojatost. Je třeba zdůraznit, že zneužití pravomoci úřední osoby je velmi nebezpečný trestný čin, který má vážné následky pro oběti, společnost a celý právní systém. Proto je důležité zajistit, aby byly případy zneužití pravomoci úřední osoby důkladně vyšetřeny a viníci potrestáni.

Další často řešený trestný čin je § 325 Násilí proti úřední osobě, které soud řešil ve 117 případech. Na rozdíl od toho § 323 Násilí proti orgánu veřejné moci řešil soud jednou, a to v případě, kdy bylo najeto automobilem do vězeňské brány. Existuje několik důvodů, proč je na úředníky více útočeno než na orgán veřejné moci. Za prvé, úředníci jsou často přímo v kontaktu s veřejností a mají často blíže k lidem, kteří jsou nespokojení s jejich rozhodnutími nebo praxí a jsou také více vnímáni jako "běžní lidé". Za druhé, úředníci jsou obvykle zodpovědní za administrativní záležitosti, jako jsou například přidělování stavebních povolení nebo vydávání různých licencí. Tyto záležitosti mohou mít významný dopad na životy lidí a mohou být zdrojem mnoha sporů. Za třetí, úředníci jsou často vnímáni jako zástupci státu nebo moci, která má vliv na životy lidí. Když lidé mají pocit, že jsou jim upírána jejich práva

nebo jsou nespravedlivě stíháni, mohou se obrátit proti úředníkům jako proti symbolu této moci.

V druhé části analýzy proběhlo podrobné zkoumání judikátů Nejvyššího soudu, konkrétně § 325 Násilí proti úřední osobě, § 330 Maření úkolu úřední osoby z nedbalosti a jako poslední § 331 Přijetí úplatku. Tento rozbor jednotlivých kauz má přispět k lepšímu porozumění jednotlivých postupů a zároveň poukázat na propojení jednotlivých charakterizovaných pojmů. Může také pomoci lépe porozumět konkrétním právním otázkám a sloužit k získání užitečných informací o konkrétním právním problému.

Závěr

Výkon veřejné správy je nezbytnou součástí fungování státu a jeho správního aparátu. Efektivní výkon veřejné správy přispívá k zajištění stability a bezpečnosti ve společnosti, zajišťuje ochranu občanů a podnikatelů a umožňuje ekonomický růst. Je důležité, aby výkon veřejné správy byl transparentní a založený na zásadách právního státu, aby občané měli důvěru v činnost státních orgánů a mohli se aktivně podílet na rozhodování o věcech veřejného zájmu.

Cílem této bakalářské práce bylo vymezit a analyzovat základní pojmy, které souvisejí s výkonem veřejné správy, a to z pohledu trestního práva. Tyto pojmy byly charakterizovány v teoretické části této práce, konkrétně v první kapitole.

V druhé kapitole byly vyjmenovány a popsány trestné činy proti pořádku veřejných, které byly rozděleny na tři kategorie. První byly charakterizovány trestné činy ze strany veřejné správy, kdy je pachatelem úřední osoba. Následně se další podkapitola věnovala trestným činům, které směřují proti veřejné správě, kdy je úřední osoba nebo orgán veřejné moci v postavení oběti. Posléze se další podkapitola zabývala rozdělením a charakteristikou trestného činu úplatkářství, které je z hlediska pachatele specifické tím, že je páčáno z obou stran, tedy nejen např. ze strany veřejné správy, jak bylo pojato v této práci.

Praktická část se věnovala analýze těchto činů z reálného hlediska. Analýza se věnovala statistice v letech 2010-2023, jelikož se práce řídí zákonem č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, s účinností od 1. 1. 2010. Nejprve byla zpracována analýza v podobě grafů, které případy znázorňují z aspektu počtů v určitých letech a kategoriích. Nejprve byla provedena analýza policejních statistik Policie ČR, která případy trestných činů čítá hromadně. Následně byla provedena analýza případů, které se dostaly k řešení u Nejvyššího soudu.

Poslední kapitola praktické části byla věnována věcné analýze judikatury Nejvyššího soudu, při které byla provedena syntéza definovaných pojmů. Z mého pohledu jsou judikáty Nejvyššího soudu velmi důležité pro stabilitu právního systému a pro zajištění spravedlnosti a jejich význam pro právní systém nelze podceňovat. Z každé kategorie trestných činů proti pořádku ve věcech veřejných je vytvořen rozklad jedné kauzy. Samotný rozklad se skládá ze stručného popsání skutečností, následuje podrobná deskripce postupu případu. V další části je uvedena právě právní věta a určení, zda byl trestný čin vykonán v souvislosti s výkonem úřední osoby či orgánu veřejné moci. Na úplný závěr bylo analyzováno rozhodnutí a stanoviska Nejvyššího soudu.

Použité zdroje

Seznam použité literatury

1. FENYK, Jaroslav, Dagmar CÍSAŘOVÁ a Tomáš GŘIVNA. *Trestní právo procesní*. 7. vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2019. ISBN 978-80-7598-306-0.
2. FRYŠTÁK, Marek, Josef KUČHTA, Jan PROVAZNÍK a David ČEP. *Postavení úřední osoby v trestním právu*. Praha: Wolters Kluwer, 2017. Právní monografie. ISBN 978-80-7552-622-9.
3. HENDRYCH, Dušan. *Správní věda: teorie veřejné správy*. 4., aktualiz. vyd. Praha: Wolters Kluwer, 2014. ISBN 978-80-7478-561-0.
4. HORZINKOVÁ, Eva a Vladimír NOVOTNÝ. *Základy organizace veřejné správy v ČR*. 3., upr. vyd. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2013. ISBN 978-80-7380-459-6.
5. JELÍNEK, Jiří. *Trestní právo hmotné: obecná část, zvláštní část*. 5. aktualizované a doplněné vydání. Praha: Leges, 2016. Student. ISBN 978-80-7502-120-5.
6. KOPECKÝ, Martin. *Správní právo: obecná část*. 2. vydání. V Praze: C.H. Beck, 2021. Právní učebnice. ISBN 978-80-7400-820-7.
7. KUČHTA, Josef. *Kurs trestního práva: trestní právo hmotné : zvláštní část*. V Praze: C.H. Beck, 2009. Právní učebnice. ISBN 978-80-7400-047-8.

Seznam použitých právních předpisů

8. Ústavní zákon č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky
9. Zákon č. 40/2009 Sb. trestní zákoník, ve znění pozdějších předpisů
10. Zákon č. 86/1950 Sb. trestní zákon
11. Zákon č. 120/2001 Sb. exekuční řád
12. Zákon č. 140/1961 Sb. trestní zákon (starý)
13. Zákon č. 175/1990 Sb. zákon, kterým se mění a doplňuje trestní zákon

14. Zákon č. 238/1999 Sb. zákon, kterým se mění zákon č. 140/1961 Sb., trestní zákon, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 23/1962 Sb., o myslivosti, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 102/1963 Sb., o rybářství, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 130/1974 Sb., o státní správě ve vodním hospodářství, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 289/1995 Sb., o lesích a o změně a doplnění některých zákonů (lesní zákon)
15. Zákon č. 418/2011 Sb. o trestní odpovědnosti právnických osob a řízení proti nim

Seznam použitých internetových zdrojů

16. Kriminalita. Statistické přehledy kriminality [online]. Praha: Policie ČR, 2023 [cit. 2023-04-25]. Dostupné z: <https://www.policie.cz/statistiky-kriminalita.aspx?q=Y3BpPTE%3d>
17. Nejvyšší soud. Nejvyšší soud [online]. Brno: Nejvyšší soud, 2023 [cit. 2023-04-25]. Dostupné z: <https://nsoud.cz/>

Seznam použité judikatury Nejvyššího soudu

18. rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 29. 1. 2013, sp. zn. 8 Tz 97/2012, uveřejněný pod číslem 35/2014 Sbírký soudních rozhodnutí a stanovisek, část trestní, ECLI:CZ:NS:2013:8.TZ.97.2012.1
19. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 20. 4. 2016, sp. zn. 6 Tdo 186/2016, uveřejněné pod číslem 2/2021 Sbírký soudních rozhodnutí a stanovisek, část trestní, ECLI:CZ:NS:2016:6.TDO.186.2016.1
20. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 30. 6. 2021, sp. zn. 5 Tdo 467/2021, uveřejněné pod číslem 38/2022 Sbírký soudních rozhodnutí a stanovisek, část trestní, ECLI:CZ:NS:2021:5.TDO.467.2021.1